

ПАСПОРТ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

- 1. Назва наукової школи:** Одеська школа теоретичної та прикладної гідрології
- 2. Керівник:** Лобода Наталія Степанівна, доктор географічних наук, професор, професор кафедри гідрології суші Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
- 3. Наукові напрями діяльності школи:** (назва напрямку, керівник)
  - 1) Розробка теоретичних положень і математичних моделей розрахунків водних ресурсів в умовах антропогенного впливу, включаючи зміни клімату (доктор географічних наук, професор *Лобода Наталія Степанівна*).
  - 2) Розробка теоретичних положень і реалізація моделей в галузі гідрологічних розрахунків максимального стоку паводків та водопіль в умовах зміни клімату (доктор географічних наук, професор *Овчарук Валерія Анатоліївна*)
  - 3) Розробка і практична реалізація методу територіальних довгострокових прогнозів максимального стоку весняного водопілля (доктор географічних наук, професор *Шакірзанова Жаннетта Рашидівна*)
  - 4) Ймовірносно-прогностичне моделювання мінімального стоку річок, включаючи гідрологічні посухи і маловоддя (доктор географічних наук, професор *Лобода Наталія Степанівна*, доктор географічних наук, доктор географічних наук, професор *Овчарук Валерія Анатоліївна* професор *Шакірзанова Жаннетта Рашидівна*).
  - 5) Дослідження гідрохімічного режиму річок і водойм (кандидат географічних наук, доцент *Кічук Наталія Сергіївна*)
  - 6) Воднобалансові дослідження та сольовий режим водойм (доктор географічних наук, професор *Лобода Наталія Степанівна*, доктор географічних наук, професор *Шакірзанова Жаннетта Рашидівна*).
  - 7) Дослідження наслідків впливу змін клімату та антропогенного навантаження на гідроекологічний стан водних об'єктів (доктор географічних наук, професор *Лобода Наталія Степанівна*).
  - 8) Впровадження положень Водної Рамкової Директиви у гідрологічні, гідрохімічні та гідроекологічні дослідження (доктор географічних наук, професор *Лобода Наталія Степанівна*, доктор географічних наук, професор *Овчарук Валерія Анатоліївна*, доктор географічних наук, професор *Шакірзанова Жаннетта Рашидівна*).
- 4. Наукова діяльність:** (держбюджетна, госпдоговірна, кафедральна тематика, державні замовлення, гранти)

В період з 70-х років і дотепер виконувалось понад 150 держбюджетних та госпдоговірних тем. За останні 25 років - 28 тем (з них 8 кафедральних).

Найбільш значимі з них за останні роки:

Держбюджетна тематика

- 1) «Науково-методична база для встановлення розрахункових характеристик весняного водопілля в басейні Дніпра в умовах мінливості клімату», № ДР 0117U002424 (термін виконання: 01.2017-12.2019), науковий керівник – д. геогр. н., проф. Гопченко Є.Д., відповідальний виконавець – д.геогр.н., проф. Шакірзанова Ж.Р.

2) «Комплексне управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману та його гідроекологічним станом в умовах господарської діяльності і кліматичних змін», № ДР 0115U000631, термін виконання 2015-2016 рр., науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С., відповідальний виконавець канд. геогр. наук, доц. Гриб О.М.

3) «Комплексний метод ймовірносно-прогностичного моделювання екстремальних гідрологічних явищ на річках Півдня України для забезпечення сталого водокористування в умовах кліматичних змін», №ДР 0121U010964, термін виконання 15.03.2021 р. – 12.2022 р., науковий керівник – д-р геогр.наук, проф. Овчарук В.А. відповідальний виконавець – д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р.

Господовірна тематика

1) «Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник» (Договір з Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації), термін виконання 2016-2018 рр., науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С., відповідальний виконавець канд. геогр. наук, доц. Гриб О.М..

2) «Науково-дослідні роботи з гідрологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки», № ДР 0120U105459, термін проекту: грудень 2020 р., науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С.

Кафедральна тематика без цільового фінансування

1) «Регіональні наукові дослідження в області гідрологічних розрахунків і прогнозів водного режиму річок і водойм України», № ДР 0118U001221 (термін виконання: 01.2018-12.2022); науковий керівник (до 2020 р.) – д-р геогр. наук, проф. Гопченко Є.Д., науковий керівник (з 2021 р.) – д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р.

2) «Гідрологічний і гідрохімічний режими річок України в сучасних умовах водокористування і зміни клімату», № ДР 0123U101578 (термін виконання: 03.2023-12.2027); науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р.

3) «Антропогенний вплив на водні об'єкти та шляхи інтегрованого управління ними», ДР №0118U001220, терміни виконання: з 06.02.2018 р. по 31.12.2022 р., науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С.

Участь у міжнародних проектах

- Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології – [INTENSE](#) 586471-EPP-1-2017-1-EE-EPPKA2-SBHE-JP (15.10.2017-14.10.2020) (виконавці - д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А., д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С.);
- Multilevel Local, National, and Regionwide Education and Training in Climate Services, Climate Change Adaptation, and Mitigation – [ClimEd](#); EACEA / Erasmus+; 2020-2025; (сокерівник робочого пакету д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А., розробники курсів - д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С., д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р., ст.викл.Гопцій М.В., ст.викл. Кущенко Л.В.)
- [CORNELIA](#) (Capacity Building in Earth Observation for National Water Quality Assessment) спільно з університетом Стерлінга (Шотландія) грантова угода WT №1870749, термін виконання: 04.2023-12.2023, науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А.
- Climate University for Virtual Exchange – [CLUVEX](#). EACEA / Erasmus-LS, 2023-2026; науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А.

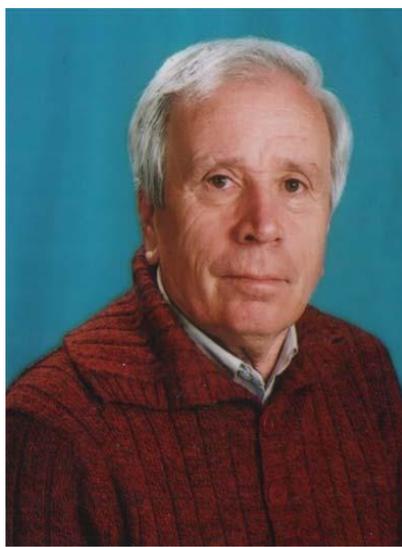
- [SUNRISE](#) - Підтримка наступного покоління українських науковців: проєкт зі зміцнення університетського потенціалу та вдосконалення підготовки аспірантів, ERASMUS +, 1 вересня 2024 – 31 серпня 2027, науковий керівник – д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А.

5. Основні наукові та практичні результати фундаментальних та прикладних досліджень (нові, вперше отримані, мають світовий рівень, оригінальні, не мають аналогів...)

Засновниками Одеської школи теоретичної та прикладної гідрології були д-р техн. наук, професор *Анатолій Миколайович Бефані* та д-р геогр.наук, професор, Академік наук вищої школи України *Євген Дмитрович Гопченко*. На даний час науковим керівником (сучасним лідером) наукової школи признана д-р геогр.наук, проф. *Наталія Степанівна Лобода*.

**Бефані Анатолій
Миколайович**

Гопченко Євген Дмитрович

Лобода Наталія Степанівна

Магістральними на протязі декількох десятиліть у науковій діяльності кафедри гідрології суші залишаються дослідження процесів формування максимального стоку дощових паводків і весняних водопіль у різних природних умовах. Значне місце в Одеській науковій школі теоретичної і прикладної гідрології займають розробки, присвячені нормуванню характеристик гідрологічного режиму річок. Професором А.М. Бефані була обґрунтована одна із найбільш досконалих теорій формування максимального стоку, в основу якої покладена модель руслових ізохрон добігання води по схилах річкових басейнів і руслах річок.

Численними учнями ця теорія була доведена до практичного застосування (О.Г. Іваненко, Н.Ф. Бефані, Ю.В. Литовченко, Л.Є. Кресс, Є.Л. Бояринцев, О.М. Мельнічук, В.А. Овчарук, М.В. Лаликін, Т.В. Одрова, М.Г. Сербов, Є.Д. Гопченко, Н.С.Лобода, О.В. Гушля, О.О. Світличний, Я.М. Іваньо, М.В. Болгов), які свого часу працювали в Одеському державному екологічному університеті (ОДЕКУ) або продовжують працювати в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. З часом сформувалися окремі наукові напрями на основі цієї теорії: гідрологічні прогнози (Н.Ф. Бефані, Ж.Р. Шакірзанова) і розрахунки водних ресурсів на базі метеорологічних даних у сучасності та майбутньому (модель «клімат-стік», Н.С. Лобода, Є.Д. Гопченко)

Починаючи з 90-х років минулого століття, проф. Є.Д. Гопченко було суттєво удосконалено розрахункову схему А.М. Бефані як у теоретичному, так і у методичному відношенні. Базові рівняння описують процес формування максимальних витрат води дощових паводків і весняних водопіль в операторній послідовності «схиллий приплив – русловий стік». Доопрацьована та реалізована модель максимального стоку у низці докторських і кандидатських дисертацій, студентських магістерських роботах і дипломних проектах.

На кафедрі обґрунтований і доведений до практичного використання ансамблевий метод територіальних довгострокових прогнозів характеристик весняного водопілля – шарів стоку та максимальних витрат води, а також строків початку та проходження максимумів весняних водопіль на рівнинних річках України (автори: д-р геогр. наук, проф. Гопченко Є.Д., д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р.).

Під керівництвом Бефані А.М., Гопченка Є.Д., Іваненка А.Г. в ОДЕКУ була створена потужна наукова школа гідрології, яка підготувала значну кількість фахівців високого рівня, що працювали і працюють у межах усього колишнього СРСР, а також усього світу, включаючи такі країни як Польща, Туніс, Алжир, Куба, В'єтнам, Китай, Монголія та багато інших. У теперішній час керівником школи є Лобода Н.С. (зав.каф. гідроекології та водних досліджень з 2009 до 2024 р., нині професор кафедри гідрології суші), провідними фахівцями школи є Шакірманова Ж.Р. (зав.каф.гідрології суші з 2017 по 2022 рр., нині професор кафедри гідрології суші), Овчарук В.А. (директор гідрометеорологічного інституту ОДЕКУ до 2024 р., зав.каф. гідрології суші з 2022 р.). Головні напрями їх наукових досліджень: водні ресурси та гідроекологічний стан водних об'єктів в умовах антропогенної діяльності з урахуванням кліматичних змін (Лобода Н.С.); територіальні довгострокові прогнози характеристик весняного водопілля річок та прогнозування меженного стоку річок (Шакірманова Ж.Р.); гідрологічні розрахунки максимального стоку дощових паводків і весняних водопіль в умовах змін глобального клімату (Овчарук В.А.).

На теперішній час науково-дослідна робота представників школи (викладачів, здобувачів першого (бакалаврів), другого (магістрів), третього (аспірантів) рівнів вищої освіти) виконується по науковому сектору за планами Міністерства освіти і науки України, за заявками Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державного агентства водних ресурсів України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

Найбільш вагомими результатами за останні 5 років.

- розробка теоретичних положень і реалізація моделей в галузі гідрологічних розрахунків максимального стоку паводків та весняних водопіль у різних природних та сучасних кліматичних умовах, нормуванні розрахункових характеристик річкового стоку (Овчарук В.А.);
- розробка і практична реалізація (у вигляді програмних прогностичних комплексів) методу територіальних довгострокових прогнозів максимального стоку весняного водопілля та мінімального меженного стоку річок України (Шакірманова Ж.Р.);
- розробки моделей водно-сольового режиму водойм в умовах змін клімату для потреб водного господарства України (Лобода Н.С., Шакірманова Ж.Р.);
- розробка теоретичних положень і реалізація математичних моделей в галузі гідрологічних розрахунків річного стоку річок у природних та порушених водогосподарською діяльністю умовах у сучасності та кліматичними сценаріями (Лобода Н.С.);
- розробка теоретичних та методичних підходів щодо оцінок наслідків антропогенного впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів у сучасних та майбутніх (сценарних) кліматичних умовах, визначення ризиків його погіршення та розроблення рекомендацій щодо оптимізації водогосподарської діяльності (Лобода Н.С.).

6. Представники школи:

Всього	– 22	
в т.ч. акад., чл.-кор.	– 1	Проф.Гопченко Є.Д.
д-р наук, проф.	– 3	
канд. наук., доц. (ст.н.с.)	– 8	
викладачі, наукові співробітники, асп.	– 11	

Керівник наукової школи:

- **Лобода Наталія Степанівна**, доктор географічних наук, професор

Представники наукової школи:

- **Овчарук Валерія Анатоліївна**, доктор географічних наук, професор, завідувачка кафедри гідрології суші
- **Шакірманова Жаннетта Рашидівна**, доктор географічних наук, професор
- **Кічук Наталія Сергіївна**, кандидат географічних наук, доцент
- **Бурлуцька Марія Едуардівна**, кандидат географічних наук, доцент
- **Пилип'юк Віктор Вікторович**, кандидат географічних наук, доцент
- **Гопцій Марина Володимирівна**, кандидат географічних наук, старший викладач
- **Куза Антоніна Миколаївна**, кандидат географічних наук, старший викладач
- **Отченаш Наталія Дмитрівна**, кандидат географічних наук, старший викладач
- **Тодорова Олена Іванівна**, кандидат географічних наук, старший викладач
- **Кушенко Лілія Вікторівна**, старший викладач
- **Гращенко Тетяна Валеріївна**, старший викладач
- **Яров Ярослав Сергійович**, старший викладач
- **Мартинюк Максим Олегович**, науковий співробітник відділу методології моніторингу і прогнозування ДУ Інститут морської біології
- **Колеснік Андрій Васильович**, аспірант 4й рік навчання
- **Сіваєв Денис Вадимович**, аспірант 4й рік навчання
- **Розвод Микита Русланович**, аспірант 3й рік навчання
- **Скороход Дмитро Павлович**, аспірант 3й рік навчання
- **Лутай Дмитро Володимирович**, аспірант 3й рік навчання
- **Блага Анастасія Олександрівна**, аспірант 3й рік навчання
- **Поздняков Юрій Олексійович**, аспірант 3й рік навчання
- **Коваленко Михайло Петрович**, аспірант 2й рік навчання

ЗАХИЩЕНІ КАНДИДАТСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ

під керівництвом **Є.Д. Гопченка**

за спеціальністю 11.00.07 – Гідрологія, водні ресурси, гідрохімія

- 1) **Поляков Михайло Михайлович** – «Розрахунок гідрологічних характеристик за обмеженості або відсутності спостережень», рік та дата захисту - 11.03.1981.
- 2) **Бояринцев Євген Львович** – «Максимальний стік весняного водопілля річок Магаданської області та його розрахунок», рік та дата захисту - 27.04.1982.

- 3) **Іваньо Ярослав Михайлович** – «Аналіз і розрахунок характеристик дощових паводків (на прикладі річок верхньої Колими)», рік та дата захисту - 25.12.1982.
- 4) **Лобода Наталія Степанівна** – «Вплив зрошення та штучних водойм на річковий стік півдня України та Молдови», рік та дата захисту - 16.11.1984.
- 5) **Світлична Ірина Анатоліївна** – «Формування та прогноз припливу дощових вод на малих водозборах лісостепу й степу України та Молдови», рік та дата захисту - 30.11.1984.
- 6) **Білий Анатолій Васильович** – «Максимальний паводковий стік річок північного сходу ЄТС та його розрахунок при осушенні підзолистих ґрунтів», рік та дата захисту - 24.04.1986.
- 7) **Сербов Микола Георгійович** – «Максимальний стік весняно-літнього водопілля річок Західносибірської рівнини та його розрахунок», рік та дата захисту - 25.09.1986.
- 8) **Колодєєв Євген Іванович** – «Підземний стік річок острова Сахалін», рік та дата захисту - 23.04.1987.
- 9) **Діарра Адама Тьемоко** – «Розрахункові характеристики паводкового стоку річок Східного Закавказзя», рік та дата захисту - 23.04.1987.
- 10) **Борік Степан Андрійович** – «Вплив руслових кар'єрів на гідрологічний режим рівнинної річки (на прикладі Нижнього Дністра)», рік та дата захисту - 01.10.1987.
- 11) **Фурар Алі** – «Максимальний стік паводків гірських річок Криму в холодний період року та його розрахунок», рік та дата захисту - 19.05.1988.
- 12) **Ель Фрігі Хасен Лотфі** – «Паводковий стік річок Закарпаття та розрахунок його характеристик», рік та дата захисту - 30.06.1988.
- 13) **Нагаєва Світлана Павлівна** – «Розрахункові характеристики паводкового стоку в зоні зрошення Причорноморської низовини», рік та дата захисту - 28.12.1989.
- 14) **Йофін Зіновій Костянтинович** – «Норма річкового стоку Куби (на прикладі східних провінцій)», рік та дата захисту - 15.11.1990.
- 15) **Деркач Тетяна Вадимівна** – «Максимальний стік весняного водопілля лівобережжя верхнього Дніпра та його розрахунок», рік та дата захисту - 01.07.1991.
- 16) **Ахмад Гассан Ахмад** – «Максимальний стік дощових паводків річок Приазов'я», рік та дата захисту - 02.07.1992.
- 17) **Халед Аднан Адель** – «Річковий стік Приазов'я та Донецького кряжа», рік та дата захисту - 10.11.1993.
- 18) **Ніколаєвич Микола Миколайович** – «Статистичні властивості параметрів марковських моделей багаторічних коливань річкового стоку», рік та дата захисту - 01.07.1993.
- 19) **Бурлуцька Марія Едуардівна** – «Максимальний стік весняного водопілля річок Донецького району», рік та дата захисту - 29.01.1998.
- 20) **Мокіна Наталія Володимирівна** – «Дощовий стік річок Полісся за умов близького залягання ґрунтових вод», рік та дата захисту - 12.04.1998.
- 21) **Скорик Олександра Леонідівна** – «Паводковий стік у теплий період року на території Кримського півострова», рік та дата захисту - 19.02.1998.
- 22) **Овчарук Валерія Анатоліївна** – «Розрахункові характеристики максимального стоку весняного водопілля в басейні р. Сіверський Донець», рік та дата захисту - 17.12.1998.
- 23) **Андрійвська Галина Михайлівна** – «Методика розрахунку характеристик дощових паводків річок степової зони України», рік та дата захисту - 01.07.1999.
- 24) **Джабур Кхалдун** – «Трансформаційна структура розрахункової схеми максимального стоку (на прикладі річок Карпат)», рік та дата захисту - 12.10.2000.
- 25) **Казанкова Тетяна Олександрівна** – «Нормування характеристик максимального дощового стоку на території Причорноморської низовини», рік та дата захисту - 16.03.2000.
- 26) **Коваленко Людмила Борисівна** – «Динаміка гідрологічного і гідрохімічного режимів середнього та нижнього Дністра», рік та дата захисту - 28.09.2000.

- 27) **Шакірзанова Жаннетта Рашидівна** – «Метод довгострокового прогнозу максимальних витрат води весняного водопілля (басейни Верхнього Дніпра, Західної Двіни, Німану)», рік та дата захисту - 11.04.2002.
- 28) **Краснова Ольга Володимирівна** – «Максимальний стік дощових паводків малих водозборів Закарпаття». Рік захисту – 2003, дата – 06.02.2003.
- 29) **Бойко Вікторія Михайлівна** – «Методика визначення максимального весняного стоку в басейні р. Сейм», рік та дата захисту - 22.05.2003.
- 30) **Бабельчус Наталія Володимирівна** – «Максимальний стік весняного водопілля річки Нямунас (Німан) та його розрахунок», рік та дата захисту - 09.12.2004.
- 31) **Хоанг Тхі Лан Ань** – «Нормування характеристик максимального стоку весняного водопілля річок Приазов'я», рік та дата захисту - 10.03.2005.
- 32) **Кузніченко Світлана Дмитрівна** – «Водний і сольовий режим системи озер Кугурлуй–Ялпуг в умовах зарегулювання», рік та дата захисту - 09.02.2006.
- 33) **Ткаченко Тетяна Григорівна** – «Максимальний стік весняного водопілля та нормування його характеристик у басейні р. Сіверський Донець», рік та дата захисту - 03.07.2007.
- 34) **Черой Олександр Іванович** – «Стік води, наносів і морфологічні процеси в дельті р. Дунай», рік та дата захисту - 12.03.2009.
- 35) **Медведева Юлія Сергіївна** – «Водний і сольовий режим озера Китай», рік та дата захисту - 16.12.2010.
- 36) **Авгайтис Сергій Володимирович** – «Використання об'ємних формул для нормування характеристик весняного водопілля в басейні р. Сіверський Донець», рік та дата захисту - 06.06.2011.
- 37) **Гонцій Марина Володимирівна** – «Максимальний стік дощових паводків у Прикарпатті», рік та дата захисту - 30.05.2013.
- 38) **Кічук Наталія Сергіївна** – «Максимальний стік дощових паводків на Півдні України та його розрахункові характеристики», рік та дата захисту - 14.11.2013.
- 39) **Погорелова Марина Полікарпівна** – «Нормування характеристик максимального стоку весняного водопілля в басейні р. Прип'ять», рік та дата захисту - 03.07.2015.
- 40) **Катинська Ірина Вікторівна** – «Середньорічний стік і його мінливість на річках Закарпаття», рік та дата захисту - 02.11.2017.

Захищені докторські дисертації під керівництвом Є.Д. Гопченка
за спеціальністю 11.00.07 – Гідрологія, водні ресурси, гідрохімія

- 1) **Лобода Наталія Степанівна** – «Годовой сток рек Украины в условиях антропогенного влияния».
Дата захисту: 27.06.2003 р.
Відомості: д-р геогр. наук, професор, професор кафедри гідрології суші Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, м.Одеса, Україна.
- 2) **Шакірзанова Жаннетта Рашидівна** – «Наукове обґрунтування методу територіального довгострокового прогнозування характеристик максимального стоку весняного водопілля та його практична реалізація у межах рівнинної території України».
Дата захисту: 5.11.2012 г. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0512U000867>
Відомості: д-р геогр. наук, професор, професор кафедри гідрології суші Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, м.Одеса, Україна.
- 3) **Овчарук Валерія Анатоліївна** – «Максимальний стік весняного водопілля річок України: розрахункові моделі та їх реалізація»,
Дата захисту 02.03.2018 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0518U000365>

Відомості: д-р геогр. наук, професор, завідувачка кафедри гідрології суші Одеського національного університету імені І.І.Мечникова, м.Одеса, Україна.

ЗАХИЩЕНІ КАНДИДАТСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ
під керівництвом Н. С. Лободи
за спеціальністю 11.00.07 – Гідрологія, водні ресурси, гідрохімія

1) **Халед Аднан Адель** «Річний стік річок Приазов'я та Донецького краю». 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 1994 р. – Сірія
<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0494U002402>

2) **Фан Ван Тінь** «Річковий сток річок західної частини Українського Полісся в умовах антропогенного впливу». 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2001 р. – В'єтнам
<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0401U002678>

3) **Нгуєн Ле Мінь** «Річковий стік річок Кримського півострова» 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2005 р. - В'єтнам
<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0405U002830>

4) **Шаменкова Ольга Ігорівна** «Вплив антропогенних чинників на підземний стік річок зони надмірного і недостатнього зволоження території України» 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2006 р. Ізраїль
<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0407U001873>

5) **Нгуєн Ву Ань** «Річковий стік басейну р.Уссурі» – 11.00.07 - 2007 р. В'єтнам
<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0407U003348>

6) **Шахман Ірина Олександрівна** «Річковий сток річок Нижнього Подніпров'я» 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2008 р. (Херсонський Державний університет, доцент кафедри географії та екології)
<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0409U000186>

7) **Бабаєва Олена Володимирівна** «Річковий стік в басейні Сіверського Дінця» 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2009 р., кафедра туристичного бізнесу, м.Харків, Харківський Торгово-економічний інститут Київського Національного Торгово-економічного університету; <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0410U000255>

8) **Отченаш Наталія Дмитрівна** «Річковий стік річок Кримського півострова в умовах антропогенних перетворень» 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2011р., Одеський державний екологічний університет, доц. кафедри гідрології суші; <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0411U003941>

9) **Куза Антоніна Миколаївна** «Обґрунтування прогнозу появи льодових явищ на основі дискримінантної функції в умовах рівнинних річок України» –11.00.07 - 2013 р., Одеський державний екологічний університет, ст. викладач кафедри гідрології суші; <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0413U005783>

10) **Божок Юлія Володимирівна** «Річковий та меженний стік річок Північно-Західного Прочорномор'я в умовах змін клімату». 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2015 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0415U005164>

11) **Пилип`юк Віктор Вікторович** «Гідролого – гідрохімічні характеристики та якість вод річок Псел та Ворскла». 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2016 р., Одеський державний екологічний університет, доцент кафедри гідрології суші. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0416U003663>

12) **Смалій Оксана Вікторівна** «Закономірності гідролого-гідрохімічного режиму та формування якості поверхневих вод річки Сіверський Донець на початку XXI сторіччя". 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 2021 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0421U100334>

7. Публікації: (монографії, підручники; навчальні посібники; навчально-методична література; статті у журналах, що входять до наукометричних баз даних; статті у журналах,

що включені до переліку наукових фахових видань України; словники; довідники; інші публікації; тези наукових доповідей; патенти)

монографії та розділи монографій - всього 42; підручники - 5 найбільш значимі:

монографії:

1) **Лобода Н.С.** Расчеты и обобщения характеристик годового стока рек Украины в условиях антропогенного влияния: монография. Одесса: Экология, 2005. 208 с.

2) **Гопченко Е.Д., Лобода Н.С.** Водные ресурсы Северо-Западного Причерноморья (в естественных и нарушенных антропогенной деятельностью условиях). Монография. Київ. КНТ, 2005. 192 с.

3) Водні ресурси та гідроекологічний стан Тилігульського лиману: колективна монографія / Під ред. Ю.С. Тучковенко, **Н.С. Лободи**. Одеса: ТЕС, 2014. 276 с.

4) Кліматичні зміни та їх вплив на сфери економіки України / Степаненко С. М., Польовий А. М., **Лобода Н. С.** та ін.; за ред. С.М. Степаненка, А. М. Польового. Одеса: ТЕС, 2015. 520 с.

5) Водний режим та гідроекологічні характеристики Куяльницького лиману / За ред. **Лободи Н.С.**, Гопченка Є.Д. Одеса, ТЕС, 2016. 332 с.

6) Мельник С. В., **Лобода Н.С.** Динамика наносов верхнего и среднего Днестра в условиях антропогенной нагрузки и изменения климата: монография. Одесский государственный экологический университет. Одесса: ТЕС, 2019. 296 с.

7) Вплив змін клімату на гідрологічний і гідроекологічний режими лиманів північно-західного Причорномор'я : монографія. Тучковенко Ю. С., Хохлов В. М., **Лобода Н. С.** / за заг. ред. Ю. С. Тучковенко. - Одеса : Одеський державний екологічний університет, 2022. 202 с. <http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/10929/>.

8) **Гопченко Е.Д., Овчарук В.А.** Формирование максимального стока весеннего половодья в условиях юга Украины. Одесса: ТЭС, 2002. 110 с.

9) **Гопченко Є.Д., Овчарук В.А., Шакірзанова Ж.Р.** Розрахунки та довгострокові прогнози характеристик максимального стоку весняного водопілля в басейні р. Прип'ять: Монографія. Одеса: Екологія, 2011. 336 с. <http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/8742>

10) Актуальные проблемы лиманов северо-западного Причерноморья: Коллективная монография / под ред. Ю.С. Тучковенко, **Е.Д. Гопченко**. Одесса: Одесский государственный экологический университет, 2011. 223 с.

11) **Обухов Є.В., Корягіна О.С.,** Корецький Є.П. Узагальнені оцінки випаровування з Каховського водосховища: Монографія. Одеса: Поліграф, 2012. 130 с.

12) **Шакірзанова Ж.Р.** Довгострокове прогнозування характеристик максимального стоку весняного водопілля рівнинних річок та естуаріїв території України: Монографія. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 252 с. <http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/2516>

13) **Гопченко Є.Д., Гопцій М.В.** Максимальний стік дощових паводків у Передкарпатті: Монографія. Одеськ. Держ-ний екол-ний ун-т. Одеса: ТЕС, 2015. 128 с.

14) **Гопченко Є.Д., Кічук Н.С., Овчарук В.А.** Максимальний стік дощових паводків на річках Півдня України: Монографія. Одеський державний екологічний університет. Одеса, ТЕС, 2016. 212 с.

15) **Овчарук В.А., Гопченко Є.Д., Траскова А.В.** Нормування характеристик максимального стоку весняного водопілля в басейні р. Дністер: Монографія. Одеськ. держ-ний екол-ний ун-т. Х.: ФОП Панов А.М., 2017. 252 с.

16) **Гопченко Є.Д., Погорелова М.П.** Нормування розрахункових характеристик весняного водопілля в басейні річки Прип'ять на базі моделі об'ємного типу: Монографія. Одеськ. держ. екол-ний ун-т. Одеса: ТЕС, 2018. 136 с.

17) **Медведева Ю.С., Гопченко Є. Д., Шакірзанова Ж.Р.** Водний і сольовий режими озера Китай: Монографія. Одеса: ТЕС, 2018. 136 с.

18) Екстремальні гідрологічні явища: паводки і посухи на території гірських регіонів України (за ред. **Гопченка Є.Д.**): Монографія. Одеса: ТЕС, 2018. 324 с.

19) Отечественные гидрологи XX в. Историко-биографическое описание (под ред. Клименко Д.Е.). Составители: **Овчарук В.А., Шакирзанова Ж.Р., Тодорова Е.И.**: Монографія. Екатеринбург, ОАО «ИПП «Уральский рабочий», 2018. 888 с.

20) Проблеми гідрології, гідрохімії, гідроекології (за ред. Осадчого В.І. та ін.): Монографія. Київ: Ніка-Центр. 2019. 322 с.

21) PannEx White Book, A GEWEX Regional Hydroclimate Project (RHP) over the Pannonian Basin (2019). WCRP Report 3/2019, World Climate Research Programme (WCRP): Geneva, Switzerland, 108 pp. FQ4: Water management, droughts and floods – Contributors > **Valeriya Ovcharuk**<: FQ5: Education, knowledge transfer and outreach– Contributors > **Valeriya Ovcharuk**< <http://www.wcrp-climate.org/WCRP-publications/2019/WCRP-Report-No3-2019-PannEx-WB.pdf>

22) **Овчарук В.А.** Максимальний стік весняного водопілля рівнинних річок України: Монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 300 с.

<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9662>

23) **Шакирзанова Ж.Р.,** Докус А.О. Довгострокове прогнозування характеристик весняного водопілля в басейні р. Південний Буг: монографія / Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2021. 244 с. ISBN 978-617-8005-42-9. <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9674/>

24) **Шакирзанова Ж.Р.,** Романова Є.О. Водний і сольовий режими озера Катлабух : монографія. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2021. 336 с. ISBN 978-966-186-167-0 <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9594/>

25) Екстремальні гідрологічні явища на річках Півдня України: розрахунки і прогнози : монографія / за ред. **В.А. Овчарук** та **Ж.Р. Шакирзанової**. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2024. 674 с. ISBN 978-966-186-313-1

<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/13144/>

розділи монографій:

1) Sukhodolov A. N., **Loboda N.S.**, Katolikov V.M., Arnaut N.A. and others. Chapter 13. Western Steppic Rivers // Rivers of Europe. Edited by Klement Tockner, Christopher T. Robinson, Urs Uehlinger, Academic Press is an imprint of Elsevier, 2009. P.497-524.

2) **Лобода Н.С.** Оцінка стану водних ресурсів України в умовах змін регіонального клімату та їх вплив на економіку України (розділ 7). Колективна монографія. Оцінка впливу кліматичних змін на галузі економіки України / за ред. С.М. Степаненка, А.М. Польового; Одеський державний екологічний університет. Одеса: Екологія, 2011. 566-605.

3) **Лобода Н.С.** Прогноз змін водних ресурсів України за сценаріями змін клімату (RCP4.5, RCP8.5) та оцінка ризиків для водного господарства. Колективна монографія. Кліматичні ризики функціонування галузей економіки України в умовах зміни клімату: колективна монографія / за ред. С.М. Степаненка, А.М. Польового; Одеський державний екологічний університет. Одеса: ТЕС, 2018. 498-521 с.

4) **Шакирзанова Ж.Р.,** Смельянова К.Б. Дослідження характеристик максимального стоку весняного водопілля річок Причорноморської низовини. Actual problems of natural sciences: modern scientific discussions: Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2020. P. 404-419. doi.org/10.30525/978-9934-26-025-4-19

5) **Овчарук В.А.,** Кущенко Л.В. Просторово-часовий аналіз меженного стоку річок зони недостатньої водності України. Actual problems of natural sciences: modern scientific discussions: Collective monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2020. P. 223-240.

doi.org/10.30525/978-9934-26-025-4-11

6) **Valeriya Ovcharuk, Eugene Gopchenko,** Chapter18 - Engineer substantiation of estimated characteristics of maximum rivers runoff during floods under climate change// Editor(s): Sughosh Madhav, Shyam Kanhaiya, Arun Srivastav, Virendra Singh, Pardeep Singh. Ecological Significance

of River Ecosystems, Elsevier, 2022, Pages 351-382, ISBN 9780323850452, <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-85045-2.00018-2>.

7) **Zhannetta Shakirzanova**, Anhelina Dokus, Chapter17 - Territorial long-term forecasting of hydrological characteristics of spring floods of lowland rivers, Editor(s): Sughosh Madhav, Shyam Kanhaiya, Arun Srivastav, Virendra Singh, Pardeep Singh, Ecological Significance of River Ecosystems, Elsevier, 2022, Pages 325-350, ISBN 9780323850452,

<https://doi.org/10.1016/B978-0-323-85045-2.00020-0>

8) **Овчарук В., Шакірзанова Ж., Кічук Н., Гопцій М.** Інноваційний комплексний метод ймовірносно-прогностичного моделювання характеристик весняного водопілля та оцінки екологічних ризиків урболандшафів басейну Дніпра в умовах мінливості клімату. Зелено-блакитна інфраструктура в містах пострадянського простору: вивчення спадщини та підключення до досвіду країн V4 : колективна монографія / За ред. Н. В. Максименко, А. Д. Шкаруба. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 400 с. (С.380-399). ISBN 978-966-285-780-1 <http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/11318/>

9) **Лобода Н. С., Овчарук В. А., Шакірзанова Ж. Р.** Пріоритетні напрями Одеської наукової школи теоретичної і прикладної гідрології у фаховій вищій освіті. *Ідеї. Практики. Перспективи сучасної освіти [Електронний ресурс]* : наук.-метод. альм. : у 2-х ч. / за ред. В. І. Труби, М. І. Ніколаєвої, С. П. Гвоздій. – Електронні текстові дані (1 файл: 6,4 МБ). – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. – Ч. 1. – С.356-365.

підручники:

1) **Обухов Є.В.** Водне господарство України / Підручн. для студ. гідрометеорологіч. напрямку навч. / Одеськ. гідрометеорологіч. ін.-т. Одеса: АО БАХВА, 2001. 172 с.

2) **Кулибабин А.Г.** Экологические основы мелиоративного проектирования: Учебник. Одесса. 2006. 107 с.

3) **Обухов Є.В.** Водне господарство України. 2-ге видання: Підручник. Одеса: «Поліграф». 2009. 198 с.

4) **Обухов Є.В.** Водне господарство України: підручник для студ. гідромет. напрямку навчання. Вид. 3-тє, випр., перероб., доп. Одеса: Поліграф. 2012. 203 с.

5) **Гопченко Є.Д., Лобода Н.С., Овчарук В.А.** Гідрологічні розрахунки: підручник. Одеса: ТЕС, 2014. 484с.

навчальні посібники - 8

1) **Лобода Н.С., Гопченко Є.Д.** Стохастичні моделі у гідрологічних розрахунках: навчальний посібник. Одеса: Екологія, 2006. 200 с.

2) **Лобода Н.С.** Методи статистичного аналізу у гідрологічних розрахунках і прогнозах: навчальний посібник. Одеса: Екологія. 2010. 184 с.

3) **Лобода Н.С., Отченаш Н.Д.** Підземні води, їх забруднення та вплив на навколишнє середовище: навчальний посібник. Харків, 2017. 298 с.

4) **Гопченко Е.Д., Шакирзанова Ж.Р.** Территориальное долгосрочное прогнозирование максимальных расходов воды весеннего половодья: учебное пособие. Київ: КНТ. 2005. 240 с.

5) **Сербов М.Г., Шакірзанова Ж.Р., Бойко В.М.** Гідрометеорологічне забезпечення господарства України (економічні аспекти): Навчальний посібник. Одеськ. Держ. Екологічний Університет. Одеса: ТЕС, 2012. 132 с.

6) Modelling of land surface waters: Notes of lectures for students of courses for further training and retraining of specialists. **Shakirzanova Zh.R., Gopchenko E.D., Ovcharuk V.A., Kichuk N.S.;** Odessa: TES, 2018. 112 p.

7) **Шакірзанова Ж.Р., Кічук Н.С.** Гідрохімія річок і водойм України: Навчальний посібник. Одеса: ТЕС, 2019. 123 с.

8) **Лобода Н. С.**, Катинська І. В. Прикладні аспекти застосування методів математичної статистики у гідроекологічних дослідженнях: навчальний посібник. Одеса : Одеський державний екологічний університет, 2023. 99 с.
<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/11954>

навчально-методична література - 32, за останні 5 років - 9

- 1) **Овчарук В.А.** Фізична гідрологія: Конспект лекцій. Одеса, ОГМІ, 2001. 59 с.
- 2) **Кулибабин А.Г.** Гидравлика закрытых трубопроводов оросительных систем: Конспект лекцій. Одесса, 2001. 48 с.
- 3) **Крес Л.Є., Лобода Н.С., Нагаєва С.П., Овчарук В.А.** Гідрологічні розрахунки: Конспект лекцій. Одеса, ОГМІ, 2001. 42 с.
- 4) **Бояринцев Е.Л.** Гидрологические расчёты. Раздел «Максимальный сток»: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2003. 66 с.
- 5) **Лобода Н.С.** Гідрологічні прогнози: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2003. 138 с.
- 6) **Гопченко Є.Д., Шакірзанова Ж.Р.** Гідрохімія України. Конспект лекцій. Дніпропетровськ: Вид-во «Економіка», 2005. 98 с.
- 7) **Кулибабин О.Г.** Правові аспекти водного господарства: Конспект лекцій. Одеса, 2005. 59 с.
- 8) **Лобода Н.С., Овчарук В.А.** Гідрологічні розрахунки: Конспект лекцій. Дніпропетровськ: ПБП «Економіка», 2006. 175 с.
- 9) **Єхніч М.П., Крес Л.Є.** Річкова гідрографія: Конспект лекцій. Дніпропетровськ: ПБП «Економіка», 2006. 156 с.
- 10) **Крес Л.Є.** Гідрофізика: Конспект лекцій. Дніпропетровськ: ПБП «Економіка», 2006. 117 с.
- 11) **Лобода Н.С., Овчарук Н.С.** Гідрологічні розрахунки: Конспект лекцій. Дніпропетровськ: ПБП «Економіка», 2006. 175 с.
- 12) **Лобода Н.С.** Методи просторового узагальнення гідрологічної інформації: Конспект лекцій. Одеса: Екологія, 2008. 88 с.
- 13) **Сербов М.Г., Шакірзанова Ж.Р.** Економіка гідрометеорологічного забезпечення народного господарства України (гідрологічні аспекти): Конспект лекцій. Одеса, 2008. 123 с.
- 14) **Гопченко Є.Д., Крес Л.Є., Романчук М.Є.** Гідрологія (суші): Конспект лекцій. Одеса: Екологія, 2008. 196 с.
- 15) **Бояринцев Е.Л.** Региональные методы в гидрологии: Конспект лекцій. Одесса, ОГЭКУ, 2008. 68 с.
- 16) **Лобода Н.С.** Гідрологічні прогнози: Конспект лекцій. Одеса, Видавництво «ТЭС», 2009. 172 с.
- 17) **Кулибабин О.Г.** Експлуатаційна гідрометрія: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2009. 84 с.
- 18) **Шакірзанова Ж.Р.** Довгострокові гідрологічні прогнози: Конспект лекцій. Одеса: Вид-во ТЕС, 2010. 154 с. <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/98>
- 19) **Кулибабин А.Г.** Сельскохозяйственные гидротехнические мелиорации с основами эксплуатации водохозяйственных объектов: Конспект лекцій. Одесса, 2011. 139 с.
- 20) **Бояринцев Е.Л.** Сельскохозяйственные гидротехнические мелиорации с основами эксплуатации водохозяйственных объектов. Раздел «Воднобалансовые исследования»: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2013. 25 с.
- 21) **Гопченко Є.Д., Шакірзанова Ж.Р., Овчарук В.А.** Сучасні математичні моделі в гідрологічних розрахунках і прогнозах: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2015. 195 с.
<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/1016>
- 22) **Бояринцев Є.Л.** Антропогенна гідрологія. Розділ «Гідрологія міських територій»: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2015. 57 с.

- 23) **Бояринцев Є.Л.** Водні шляхи: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2015. 94 с.
- 24) **Шакірзанова Ж.Р., Кічук Н.С.** Гідрохімія річок і водойм України: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2015. 59 с.
- 25) **Гопченко Є.Д., Шаменкова О.І.** Фізична гідрологія: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2016. 195 с.
- 26) **Шакірзанова Ж.Р., Бурлуцька М.Е.** Гідрологічні розрахунки і прогнози: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2016. 158 с.
- 27) **Гопченко Є.Д., Кічук Н.С.** Меліоративна гідрологія: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2016. 115 с.
- 28) **Давс М.Є.** Динаміка руслових потоків і руслові процеси: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2017. 155.
- 29) **Овчарук В.А.** Фізика геосфер Землі: ґрунтів, атмосфери, гідросфери, розділ «Фізичні процеси в гідросфері»: конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, 2022. 48 с.
<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10242>
- 30) **Гонцій М.В.** Вступ до фаху. Конспект лекцій. Одеса: 2023. 95 с.
- 31) **Лобода Н. С., Отченаш Н. Д.** Вплив кліматичних змін на галузі економіки України (водне господарство): конспект лекцій. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2024. 123 с. ISBN 978-966-186-310-0
<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/13113>
- 32) **Яров Я.С., Гращенкова Т.В., Пилипюк В.В.** Геодезичне забезпечення моніторингу водних екосистем: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2024. 185 с. ISBN 978-966-186-311-7
<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/13118/>.

статті у журналах, що входять до наукометричних баз даних Scopus, WoS - 20

За участі керівника і представників школи:

- 1) **Loboda N. S., Gryb O. M.** (2017). Hydroecological Problems of the Kuyalnyk Liman and Ways of Their Solution. *Hydrobiological Journal*, 53(6), p.87-95. DOI: 10.1615/HydrobJ.v53.i6.90, (Scopus).
- 2) **Loboda N. S., Tuchkovenko Y. S., Kozlov M. O., Katynska I. V.** Assessment of River Water Inflow into the Sasyk Estuary-Reservoir According to RCP4.5 and RCP8.5 Climate Change Scenarios for 2021-2050. *Journ. Geol. Geograph. Geoecology*, 2021, 30(2), 315–325. DOI: <https://doi.org/10.15421/112128> (Web of Science).
- 3) Melnic V.S., **Loboda N.S.** Trends in monthly, seasonal and annual fluctuations in flood peaks for upper Dniester River. *Meteorology, Hydrology and Water Management*. Vol.8, ISSUE 2. 2020. p.28-38. DOI: <http://doi.org/10.26491/mh/126705> MHW-00136-2020-03. (Web of Science).
- 4) **Loboda N., Daus M.** Development of a method of assessment of ecological risk of surface water pollution by nitrogen compounds. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2021. Vol.5 №10 (113): Ecology, P.15-25. DOI: 10.15587/1729-4061.2021.243058 (Scopus).
- 5) **Loboda N. S., Tuchkovenko Y. S., Kozlov M. O., Katynska I. V.** Assessment of River Water Inflow into the Sasyk Estuary-Reservoir According to RCP4.5 and RCP8.5 Climate Change Scenarios for 2021-2050. *Journ. Geol. Geograph. Geoecology*, 2021, 30(2), P.315–325. <https://doi.org/10.15421/112128> (Web of Science).
- 6) Alexander N. Sukhodolov, Oleksandra O. Shumilova, **Nataliya S. Loboda**, Viktor M. Katolikov, Nikolas A. Arnaut, Vitali V. Bekh, Marin A. Usatii, Leonid A. Kudersky, Boris G. Skakalsky, Chapter 17 - The Western Steppic Rivers, Editor(s): Klement Tockner, Christiane Zarfl, Christopher T. Robinson, Rivers of Europe (Second Edition), Elsevier, 2022, Pages 687-718, ISBN 9780081026120, <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102612-0.00017-1>. (Scopus)

7) **Loboda, N.**, Tuchkovenko, Y., Khokhlov, V. Climate change impact on the freshwater balance of quasi-closed lagoons in the North-Western Black Sea coast. *Journal of Water and Climate Change*, 2023, 14(7). P. 2416-2431. DOI: 10.2166/wcc.2023.109 (Scopus).

8) **Loboda, N.** Selection of representative near-future climate simulations by minimizing bias in average monthly temperature and precipitation/ Khokhlov, V., Tuchkovenko, Y., Loboda N // *Theor Appl Climatol*. 2024. 155 (4), P. 2857-2859. DOI: 10.1007/s00704-023-04792-8 (Scopus).

9) Khokhlov, V., Tuchkovenko, Y. & **Loboda, N.** Selection of representative near-future climate simulations by minimizing bias in average monthly temperature and precipitation. *Theor Appl Climatol* 155, 2857–2869 (2024). DOI: <https://doi.org/10.1007/s00704-023-04792-8> (Scopus).

10)Tuchkovenko, Y., **Loboda, N., Ovcharuk, V.** Key aspects of seawater intrusion in the Dniester River during storm surges. *Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University, Series "Geology. Geography. Ecology&quot*. 2024 (61). 272-287. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2024-61-22> (Scopus).

За участі представників школи:

1) S. Snizhko, M. Bertola, **V. Ovcharuk**, O. Shevchenko, G. Blöschl. Climate change impact on seasonality of flood in the Desna River catchment, North Ukraine. Conference Proceedings, 16th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment, Nov 2022, Volume 2022, p.1-5. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2022580177>(Scopus)

2) **Valeriya Ovcharuk, Maryna Goptsiy**: Study of trends in the time series of maximum water discharges in the Tisza basin rivers within Ukraine// *Acta Hydrologica Slovaca*, Vol. 23, No. 1, 2022, p. 32 - 41. DOI: 10.31577/ahs-2022-0023.01.0004 (Scopus)

3) **Valeriya Ovcharuk, Natalia Kichuk, Dmytro Lutai, Liliia Kushchenko**, Maria Myroshnychenko: Hydrochemical regime and water quality of the Danubian lake Katlabukh// *Acta Hydrologica Slovaca*, Vol. 23, No. 1, 2022, p. 109 - 116. DOI: 10.31577/ahs-2022-0023.01.0012 (Scopus)

4) **Шакірзанова Ж.Р., Овчарук В.А., Докус А.О., Кущенко Л.В., Тимко О.С.** Ймовірно-прогностичний метод для визначення межених витрат води річок Південного Бугу, Причорномор'я та Нижнього Дніпра. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія»*. Вип.57. 2022. С. 251-267. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2022-57-19> Категорія «А» (Scopus)

5) Martyniuk M. O., **Ovcharuk V. A.** Identification of areas with potential significant flood risk using specialized software in the Vistula River basin within Ukraine. *Acta Hydrologica Slovaca*. 2023. Vol. 24, No 1. P. 94-100. DOI: <https://doi.org/10.31577/ahs-2023-0024.01.0011> (Scopus)

6) Snizhko, Sergiy, Bertola, Miriam, **Ovcharuk, Valeriya**, Shevchenko, Olga, Didovets, Iulii and Blöschl, Günter. "Climate impact on flood changes – an Austrian-Ukrainian comparison" *Journal of Hydrology and Hydromechanics*, vol.71, no.3, 2023, pp.271-282. DOI: <https://doi.org/10.2478/johh-2023-0017> (Scopus)

7) Bertola, M., Blöschl, G., Bohac, M.... **Ovcharuk V. et al.** Megafloods in Europe can be anticipated from observations in hydrologically similar catchments. *Nat. Geosci.* **16**, 982–988 (2023). DOI: <https://doi.org/10.1038/s41561-023-01300-5> (Scopus)

8) The IAHS Science for Solutions decade, with Hydrology Engaging Local People IN a Global world (HELPING) // B Arheimer, C Cudenneq, **V Ovcharuk** et all. *Hydrological Sciences Journal*, 2024. P. 1417-1435. DOI: <https://doi.org/10.1080/02626667.2024.2355202> (Scopus)

9) Semenova I., V. **Ovcharuk, M. Goptsiy.** Regional Atmospheric Circulation and Patterns Associated With Extreme Floods in the Ukrainian Carpathians.” *Meteorological Applications* 32, no. 5. 2025. e70111. <https://doi.org/10.1002/met.70111> (Scopus)

10) Jiang, D., Khokhlov, V., Tuchkovenko, Y....**Ovcharuk V** et al. The biogeochemical response of the north-western Black Sea to the Kakhovka Dam breach. *Commun Earth Environ* 6, 185 (2025). DOI: <https://doi.org/10.1038/s43247-025-02153-z> (Scopus)

статті у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України

за участі керівника школи:

1) **Лобода Н. С.**, Козлов М. О., Катинська І. В. Оцінка змін водних ресурсів Гірського Дністра у XXI сторіччі за сценарієм RCP8.5 на основі моделі «клімат-стік». *Український гідрометеорологічний журнал*. 2021. № 28 (28). С. 48-64. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.28.2021.05>

2) Мельник, С. В., **Лобода Н. С.** Оцінка змін характеристик стоку лівобережних приток Верхнього Дністра в умовах потепління. *Український гідрометеорологічний журнал*. №27. 2021. С. 55-65. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.27.2021.06>

3) Тучковенко Ю. С., Хохлов. В. М., **Лобода Н. С.** Вплив змін клімату на водний баланс квазізакритих лиманів північно-західного Причорномор'я. *Український гідрометеорологічний журнал*. 2022. № 29. С. 32-47. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.29.2022.03>

4) Тучковенко Ю. С., Гаркуша О. П., Гриб О. М., Гуша С. Г., Деньга Ю. М., Калашнік К. С., Коева Х. О., Коморін В. М., Кошелєв О. В., Мінічева Г. Г., **Лобода Н. С.**, Коева Х.О., Коморін В.М., Кошелєв О.В., Мінічева Г.Г., Погребний А.Л., Олейнік Ю.В., Степаненко С.М., Цуркан О.І. Результати гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження Куяльницького лиману. *Український гідрометеорологічний журнал*. 2022. №30. С.40-60. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.30.2022.04>

5) **Лобода, Н. С.**, Куза, А. М. Оцінка екологічних ризиків забруднення біогенними речовинами річки Когильник на основі пробіт-функцій. *Український гідрометеорологічний журнал*. 2023. №32. С. 34-49. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.32.2023.03>

6) **Лобода Н. С.**, Розвод, М. Р. Закономірності коливань стоку річки Дністер (Україна) в умовах кліматичних змін на початку XXI сторіччя. *Український гідрометеорологічний журнал*. 2023. № 32. С.50-62. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.32.2023.04>

7) **Лобода Н. С.**, Яров, Я. С., Куза, А. М., Катинська, І. В. Комплексна оцінка антропогенних навантажень та наслідків їх впливу на екологічний стан водних об'єктів (на прикладі річки Грузька Кіровоградської області). *Український гідрометеорологічний журнал*. 2023. № 31. С. 103-121. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.31.2023.07>

8) **Лобода Н. С.**, Отченаш Н. Д., Федіна Н. О. Розроблення методичного підходу до визначення екологічних ризиків забруднення водних об'єктів у межах індустріально розвинутих територій (на прикладі річок міста Харків). *Український гідрометеорологічний журнал*. 2023. № 31. С. 88-102. DOI <https://doi.org/10.31481/uhmj.31.2023.06>

9) **Лобода Н.С.**, Отченаш Н.Д., Козлов М.О. Методичні підходи до оцінки ризиків виснаження водних ресурсів в умовах кліматичних змін (на прикладі рівнинної України). *Український гідрометеорологічний журнал*. 2024. 33. С. 5-17. DOI: <https://doi.org/10.31481/uhmj.33.2024.01>

10) **Лобода Н.С.**, Куза А.М. Аналіз екологічного стану річки Сарата Одеської області. *Український гідрометеорологічний журнал*. 2024. 33. С. 18-37. DOI: <https://doi.org/10.31481/uhmj.33.2024.02>

11) **Лобода Н.С.**, Розвод М.Р. Зміни температурного режиму повітря в басейні річки Дністер на початку XXI сторіччя). *Український гідрометеорологічний журнал*. 2024. 33. С. 38-48. DOI: <https://doi.org/10.31481/uhmj.33.2024.03>

12) **Лобода Н.С., Розвод М.Р.** Оцінка змін у характері вертикальної зональності річного стоку гірського Дністра на початку XXI сторіччя. *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*, 2025. Вип. 3(77). С. 20-32.

за участі представників школи:

1) **Овчарук В.А., Кущенко Л.В., Прокоф'єв О.М., Гопцій М.В.,** Андреевська Г.М. Мінімальний та екологічний стік річок в зоні недостатньої водності України. *Екологічні науки*. 2021. Вип. 2 (35). С. 30-36. DOI: <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2021.eco.2-35.5>

2) **Гопцій М.В., Овчарук В.А., Кущенко Л.В., Прокоф'єв О.М.,** Гоян Ю.О. Мінімальний водний стік району басейну річок Приазов'я в періоди літньо-осінньої та зимової межени. *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*. 2021. Т.2(60). С. 18-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/glghge_2021_2_4.

3) Докус А. О., **Шакірманова Ж. Р.** Районування басейну річки Південний Буг за умовами формування весняного водопілля річок. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 2021. Вип 36. С.8-21. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2021-36-01>

4) **Овчарук В.А.,** Мартинюк М.О. Застосування операторної моделі для визначення максимальних модулів стоку весняних водопіль і дощових паводків річок басейну Вісли в межах України. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 2021. Вип 36. С.22-33. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2021-36-02>

5) **Кущенко Л.В.** Дослідження дефіцитів водності та індексів посухи для зони недостатньої водності України. *Гідрологія, гідрохімія і гідро екологія*. 2021. Вип. 4 (62). С.34-46. DOI: <https://doi.org/10.17721/2306-5680.2021.4.3>

6) Польовий А. М., **Овчарук В. А.,** Вольвач О. В., Кущенко Л. В., Толмачова А. В. Агрокліматична оцінка посушливості вегетаційного періоду в Причорноморській зоні надзвичайно низької водності. *Екологічні Науки*. 2021. Вип. 6(39). С. 158-165. ISSN ISSN: 2306-9716 (Print) ISSN: 2664-6110 (Online) URL: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10059>

7) **Кущенко Л. В.,** Боровська Г. О., **Овчарук В. А.** Бездошові періоди в сучасних кліматичних умовах як фактор меженого стоку на річках Півдня України. *Гідрологія, гідрохімія і гідро екологія*. 2022. № 1(63). С. 60-70. DOI: <https://doi.org/10.17721/2306-5680.2022.1.6>.

8) **Шакірманова Ж. Р.,** Перевозчиков І. М., Шевченко О. П. Застосування методу територіальних довгострокових прогнозів для визначення максимальних витрат води в умовах формування весняного водопілля 2022-2023 року в басейні р. Десна. *Український гідрометеорологічний журнал*. 2023, № 31. С. 5-21.

DOI:<https://doi.org/10.31481/uhmj.31.2023>

URL:<http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/12059>

9) Selechieiev A., **Ovcharuk V.,** Hryb O. GIS technologies application for analysis of the topographic map scale effect on hydrological characteristics of the Siverskyi Donets river network. *Geodesy, cartography and aerial photography*. 2023. Вип. 97. С. 32-45. DOI: <https://doi.org/10.23939/istcgcap2023.97.032>

URL: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/12056>

10) Мартинюк М.О., **Овчарук В.А.** Просторова і часова мінливість максимального стоку в басейні Вісли в умовах кліматичних змін. *Екологічні науки*. Київ, 2023. № 3(48) С. 148-155. DOI: <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2023.eco.3-48.24>

11) Тучковенко Ю. С., Кушнір Д. В., **Овчарук, В. А.,** Соколов А. В., Коморін, В. М. Особливості розповсюдження в Чорному морі розпріснених і забруднених перехідних вод з Дніпровсько-Бузького лиману після руйнування греблі Каховського водосховища.

Український гідрометеорологічний журнал. 2023. Вип. 32. С. 95-114. ISSN 2311-0902 (print) 2616-7271 (online) URL: <http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/12552>

12) **Бурлуцька М.Е.**, Романчук М.Є. Нормування характеристик річного стоку в басейні річок Псел та Ворскла. *Екологічні науки*. 2024. 52 (2). С.18-22. DOI: <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2024.eco.1-52.2.3>

13) Тучковенко Ю. С., **Овчарук В. А.**, Мартинюк М. О., Газетов Є. І., Зотова О. В., Хохлов В. М., Jiang D., Tyler A. N. Сучасні підходи до моніторингу екологічного стану вод озерних екосистем. *Людина та довкілля. Проблеми неоекології*. 2024. Вип. 42. С.35-50 DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2024-42-00>

14) **Кічук Н.С.**, **Овчарук В.А.**, **Кущенко Л.В.** Оцінка якості води річок Причорномор'я в межах Одеської області за гідрохімічними показниками. *Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки*, 30 (1(46)). 2025. 35–53. DOI: [https://doi.org/10.18524/2303-9914.2025.1\(46\).332352](https://doi.org/10.18524/2303-9914.2025.1(46).332352)

15) **Блага А.О.**, **Шакірзанова Ж.Р.** Просторово-часові узагальнення статистичних характеристик рядів мінімального меженого стоку річок Півдня України. *Екологічні науки*, 2025. № 59. С. 43-55. DOI <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2025.eco.2-59.6>

16) **Шакірзанова Ж.Р.**, **Сіваєв Д.В.** Просторово-часові тенденції максимального тало-дощового стоку річок Українського Полісся. *Метеорологія. Гідрологія. Моніторинг довкілля*. №1(8), 2025.

17) **Сіваєв Д.В.**, **Шакірзанова Ж.Р.** Особливості формування максимального тало-дощового стоку річок Українського Полісся в умовах його сезонного перерозподілу та зміни клімату. *Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія*. 2025. № 4 (78).

словники, довідники

- 1) “Determined characteristic hydrological regime for the conditions of the Republic of Moldova”/CPD.01.05-2012/Chisinau, 2012, pag. 72-80 (автори – проф. **Є.Д. Гопченко**, д-р геогр. наук, професор, **Н.С. Лобода**, д-р геогр. наук, професор).
- 2) ДБН В.2.4-8:2014. Визначення розрахункових гідрологічних характеристик / Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій». Київ: Мінрегіон України, 2013. Затверджено Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 02.07.2014 №185 (із змінами: Наказ №353 від 17.12.2014, Наказ №149 від 30.06.2015). 52 с. (за участі **Гопченко Є.Д.**, **Лободи Н.С.** та **Овчарук В.А.**)
- 3) Національний стандарт України. ДСТУ 3517:2024 Гідрологія суходолу. Терміни та визначення основних понять. Видання офіційне. Київ. ДП «УкрНДНЦ». 2024. 39 с. (ДСТУ набув чинності з 01.09.2024 р.) (Член робочої групи із розроблення ДСТУ **Лобода Н.С.**)
URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=106899

інші публікації

1) Мельник С. В., **Лобода Н. С.** *Зміни водного режиму річок Поділля*. Праці Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського. 2021. 17 (31). С. 41-48.

2) **Бурлуцька М.Е.**, Романчук М.Є. Оцінка якості вод річки Дунай, як об'єкту господарсько-питного водокористування *Вісник гідрометцентру Чорного та Азовського морів. Державна гідрометеорологічна служба України*, 2024. №26. С.75-85.

3) Бут І.В., **Куза А.М.** Комплексне використання картування та дистанційного зондування для оцінки і моніторингу селєвих процесів під час вивчення природничих наук і наукових дослідженнях / Узагальнений досвід педагогічних та науково-педагогічних працівників

закладів фахової передвищої освіти Херсонської області. Спец. випуск 1(7) /уклад.: А.В. Подозьорова, О.Є. Яковенко. Одеса, 2024. стор. 36-42.

[https://sbornik.college.ks.ua/downloads/uz_dosvid_1\(7\)/uz_dosvid_1\(7\)_2024.pdf](https://sbornik.college.ks.ua/downloads/uz_dosvid_1(7)/uz_dosvid_1(7)_2024.pdf)

тези наукових доповідей

за участі керівника школи:

1) **Нрыб, О., Loboda, N., Yarov, Y., Hrashchenkova, T., Нрыб, О.** Assessment of the filling regime and variability of morphometric characteristics of ponds and reservoirs of small rivers of the steppe zone of Ukraine using data from remote sensing of the Earth (on the example of the Velykyi Kuyalnyk River). International Conference of Young Professionals, GeoTerrace 2021.

2) **Лобода Н.С.,** Катинська І.В. Визначення антропогенних навантажень та екологічних ризиків на ділянці річки Уди 10 км вище та 9 нижче міста Харків // Abstracts of the 8 th International scientific and practical conference "Actual trends of modern scientific research" (March 14-16, 2021) MDPC Publishing, Munich, Germany. 2021. - С.278-284.

3) **Нрыб, О., Loboda N., Yarov, Y., Hrashchenkova, T., Нрыб, О.** Assessment of the Morphometric Characteristics and Filling Regime of Ponds and Reservoirs of Small Rivers of the Steppe Zone of Ukraine Using Data from Remote Sensing. *Proceedings of the IAHR World Congress*. 2022. p.5377–5382.

4) **Нрыб, О., Yarov, Y., Loboda N., Otchenash, N., Hrashchenkova, T.** Monitoring and assessment of compliance (non-compliance) of the actual location of the territory of individual cadastral land plots relative to the boundaries of the coastal protective strip of the Velykyi Kuyalnyk River. *16th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment*. Monitoring 2022. 2022. **Scopus**

5) **Лобода Н.,** Мельник С. Оценка основных тенденций изменения максимального и годового стока рек бассейна Днестра. In: *Proceedings of the International Conference «Transboundary Dniester River Basin Management and EU Integration – Step by Step»* (Chisinau, October 27-28, 2022) / editor : Ilya Trombitsky; editorial and scientific conference committee : Gheorghe Duca [et al.]. Chişinău : Eco-TIRAS, 2022. P. 163-167. URL: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10847>

6) **Loboda, N., Otchenash, N., Yarov, Ya., Fedina, N.** Assessment of environmental risks of pollution with chemical substances according to the probability approach. In: *XVII International Scientific Conference "Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment"*, 7 - 10 November 2023. Моніторинг 2023. Kyiv. Ukraine. P.1-5. Scopus

7) **Лобода Н.С., Розвод М.Р.** Особливості коливання стоку та кліматичних чинників його формування в басейні річки Дністер на початку XXI сторіччя // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Природничо-географічні дослідження рельєфу, клімату та поверхневих вод: сучасний стан та перспективи розвитку». (до 75-річчя кафедр КНУТШ: землезнавства та геоморфології; метеорології та кліматології; гідрології та гідроекології). Україна, м. Київ, 2-4 жовтня 2024 р. Київ, 2024. С. 35-36.

8) **Tuchkovenko Y., Loboda N., Ovcharuk V.** Hydrodynamic modelling of the transformation of seawater from the Dniester Estuary to the mouth part of the Dniester. *International Baltic Earth Secretariat Publication*. 2024. No. 23. p.75-76.

9) **Loboda Nataliia, Rozvod Mykyta.** Changes in Climate and River Water Content in the Upper Dniester Basin at the Beginning of the 21st Century. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. С.46-47. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

10) **Loboda Nataliia, Otchenash Nataliia, Rozvod Mykyta.** Risks of Water Resources Depletion in Southern Ukraine and their Consequences According to Climate Scenarios. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. С. 48-49. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

11) **Loboda Nataliia, Kuza Antonina.** Assessment of the Chemical Pollution Risks of Rivers in the Northwestern Black Sea Region. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. С.52-53. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

за участі представників школи:

- 1) **Valeriya Ovcharuk, Maryna Goptsiy.** Study of trends in the time series of flood runoff in the Tisza Basin Rivers within Ukraine. XXIX Conference of the Danubian Countries, September 6-8, 2021, Brno, the Czech Republic. P. 112-113.
- 2) **Ovcharuk V.** Probabilistic-Stochastic Modeling of the Spring Flood Maximum Runoff as a Part of the Climate Service in the Water Management of Ukraine. Conference Proceedings. International research-topractice conference on «Climate services: Science and education», 22-24 September 2021. Odesa, Ukraine. P. 41 -42.
- 3) Mahura, A., V. **Ovcharuk**, T. Kryvomaz, H. Lappalainen, K. Lauri, I. Khomenko, O. Shabliy, V. Kabin, M. Frankowicz, Yu. Rashkevych, L. Riuttanen, S. Tyuryakov, I. Bashmakova. Online Approaches for Climate-Oriented Education. Conference Proceedings. International research-topractice conference on «Climate services: Science and education», 22-24 September 2021. Odesa, Ukraine. P. 79 -80.
- 4) **Liliia Kushchenko, Valeriya Ovcharuk.** Environmental runoff as indicators of social resilience of South of Ukraine to global climate change. INTENSE Open Science Conference: Abstract Book. Online/Tartu, Estonia, 5-7 October 2021. P. 16-17.
- 5) **Maksym Martyniuk, Valeriya Ovcharuk.** The modern method for calculating the maximum river runoff on the Vistula River Basin within Ukraine. INTENSE Open Science Conference: Abstract Book. Online/Tartu, Estonia, 5-7 October 2021. P. 21-22.
- 6) **Martyniuk Maksym, Valeriya Ovcharuk.** Application The Space Techniques To Measure The Area Forestation And Wetlands At The Basin Of The Vistula Within Ukraine. Virtual 4th Hydrospace-GEOGloWS 2021 (7-11 June 2021)
- 7) Tetyana Kryvomaz, Alexander Mahura, **Valeriya Ovcharuk**, Hanna Lappalainen, Katja Lauri, Inna Khomenko, Oleg Shabliy, Veljo Kabin, Marek Frankowicz, Yurii Rashkevych, Laura Riuttanen, Svyatoslav Tyuryakov, Irina Bashmakova. Climate-related education: on-line approach in COVID times. The Eastern Mediterranean & Middle East – Climate Atmosphere Research Center WORKSHOP (11 & 12 October 2021) URL: https://climatechange2021.org/wp-content/uploads/Book-of-Abstracts_Virtual-Workshop_AC0710-js1.pdf
- 8) Sergiy Stepanenko, **Valeriya Ovcharuk**, Inna Khomenko, **Maryna Goptsiy.** Supra- and multidisciplinary project-based training in the field of climate change adaptation and disaster risk management. CALMet XIV Conference Programme Book, 27 September- 1 October 2021, ID; 22
- 9) Alexander Mahura, **Valeriya Ovcharuk**, Tetyana Kryvomaz, Hanna Lappalainen, Katja Lauri, Inna Khomenko, Oleg Shabliy, Veljo Kabin, Marek Frankowicz, Yurii Rashkevych, Larisa Sogacheva, Putian Zhou, Antti Mäkelä, Svitlana Krakovska, Laura Riuttanen, Svyatoslav Tyuryakov, Irina Bashmakova. ONLINE TRAININGS IN CLIMATE-ORIENTED EDUCATION. SYMET-14 is “Education and Training in a Period of Rapid Change”, 22 November- 25 November 2021.
- 10) **Ovcharuk V., Shakirzanova Z., Gopchenko E.** Actual socio-economic problems with water resource management of Black Sea estuaries on climate change conditions. *INTENSE Open Science Conference: Abstract Book*, 5-7 October. Online/Tartu, Estonia. 2021. P. 23-24. (матеріали Міжнародної конференції).
- 11) **Shakirzanova Z., Dokus A.** Development of tools for forecasting of maximum spring runoff to the black sea estuaries required for decision-making. *Socio-ecological resilience across Eurasia innovation for sustainability transition. INTENSE Open Science Conference: Abstract Book*, 5-7 October. Online/Tartu, Estonia. 2021. P. 27-28. (матеріали Міжнародної конференції).
- 12) Dokus A.O., **Shakirzanova Zh.R.** Detection of the Climate Change Impact on the River Runoff of Spring Flood in Pivdenny Bug River Basin. *Conference Proceedings. International research-topractice conference on «Climate services: Science and education»*, 22-24 September. Odesa, Ukraine. 2021. P.103-104. (матеріали Міжнародної конференції).
- 13) **Лобода Н.С., Овчарук В.А., Шакирзанова Ж.Р.** Сучасні наукові досягнення одеської школи теоретичної та прикладної гідрології. *Другий Всеукраїнський гідрометеорологічний з'їзд: тези доповідей.* 7-9 жовтня. Оdesa: Одеський державний екологічний університет. 2021. С. 71-72. (матеріали Всеукраїнської конференції).
- 14) **Овчарук В.А., Шакирзанова Ж.Р., Гонцій М.В., Кічук Н.С., Кущенко Л.В.** Екстремально високий та низький стік на річках Півдня України в сучасних кліматичних умовах. *Другий Всеукраїнський гідрометеорологічний з'їзд: тези доповідей.* 7-9 жовтня. Оdesa: Одеський державний екологічний університет. 2021. С. 85-86. (матеріали Всеукраїнської конференції).
- 15) **Zhannetta Shakirzanova, Valeriya Ovcharuk.** Long-term tendencies and annual distribution of water regime, suspended sediments and mineralization of the Low Danube within the Ukrainian part. *XXIX Conference of the Danubian Countries*, September 6-8, 2021, Brno, the Czech Republic. P. 28-29. (матеріали Міжнародної конференції).
- 16) **Ovcharuk V., Shakirzanova Z., Kichuk N., Goptsiy M., Prokofiev O., Borovska H.** Modeling of spring and rain floods at the rivers of Southern Ukraine under conditions of increasing climate aridity. *XXVIII General Assembly of the International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG)*. Berlin. 2023. <https://doi.org/10.57757/IUGG23-1543>
- 17) **Valeriya Ovcharuk, Maryna Goptsiy.** Use the data of the EURO-CORDEX ensemble of regional climate model simulations for probabilistic modeling of the maximum runoff of the spring flood on the rivers of the South of Ukraine. International Conference on Regional Climate ICRC-CORDEX 2023 | (SMR 3878) 25/09/2023 - 29/09/2023 ICTP, A3-P-18,p.171. URL: <https://indico.ictp.it/event/10212/material/9/2.pdf>
- 18) **Valeriya Ovcharuk**, Inna Khomenko, Sergiy Stepanenko, Oleg Shabliy. Development of Multilevel Local, Nation- and Regionwide Education and Training in Climate Services in Ukraine. International Conference on Regional

19) Prof **Valeriya Ovcharuk**, Professor Andrew Tyler, Professor Yuriy Tuchkovenko, Professor Valeriy Khokhlov, PhD Dalin Jiang, Professor (Associate) Evangelos Spyarakos, Master of Hydrology **Maksym Martyniuk**. Estimation of chlorophyll in Danube Lakes in Ukraine using observations from Copernicus Sentinel-2 MSI Abstract book HYDROSPACE 2023 27 November- 01 Desember, 2023 FIL Lisbon, Portugal. P.227 URL: <https://az659834.vo.msecnd.net/eventsairwesteuprod/production-nikal-public/92b518bd00e54cb1a19d5cbaf05cf4a2>

20) **Anastasia Blaha, Zhannetta Shakirzanova**. Territorial forecasting of the dry weather flow of the rivers of the Southern Bug river basin. *International Conference of Young Scientists on Meteorology, Hydrology and Environmental Monitoring (ICYS-MHEM)*, Kyiv, Ukraine, November 15-16, 2023. Book of Abstracts. Kyiv. 2023. p.7. (матеріали Міжнародної конференції).

21) **Andrii Kolesnik, Zhannetta Shakirzanova**. Methodological basics of forecasting floods on the rivers of Transcarpathia. *International Conference of Young Scientists on Meteorology, Hydrology and Environmental Monitoring (ICYS-MHEM)*, Kyiv, Ukraine, November 15-16, 2023. Book of Abstracts. Kyiv. 2023. p.11. (матеріали Міжнародної конференції).

22) **Denys Sivaiev, Zhannetta Shakirzanova**. Long-term spatial forecasting of maximum melt-rainfall runoff of rivers of Ukrainian Polissya. *International Conference of Young Scientists on Meteorology, Hydrology and Environmental Monitoring (ICYS-MHEM)*, Kyiv, Ukraine, November 15-16, 2023. Book of Abstracts. Kyiv. 2023. p.17. (матеріали Міжнародної конференції).

23) CLUVEX-Climate University for Virtual Exchanges // Hanna Lappalainen, Alexander Mahura, Alexander Baklanov, Maria Dominguez, **Valeriya Ovcharuk**, Oleh Shablii, Segiy Stepanenko et all. EGU General Assembly Conference Abstracts. 2024. P. 15348. <https://doi.org/10.5194/egusphere-egu24-15348>

24) **Valeriya Ovcharuk, Maksym Martyniuk**. Flood risk assessment on the rivers of the Vistula basin within Ukraine. Conference Proceedings. 5th Baltic Earth Conference. New Challenges for Baltic Sea Earth System Research. To be held in Jūrmala, Latvia, 13 - 17 May 2024. International Baltic Earth Secretariat Publication No. 23, 213 pp, May 2024 p.43-44. URL: https://baltic.earth/imperia/md/assets/baltic_earth/baltic_earth/baltic_earth/ibesp_no23_jurmala_conf_fnl.pdf

25) Yuriy Tuchkovenko, **Nataliia Loboda, Valeriya Ovcharuk**. Hydrodynamic modelling of the transformation of seawater from the Dniester Estuary to the mouth part of the Dniester. Conference Proceedings. 5th Baltic Earth Conference. New Challenges for Baltic Sea Earth System Research. To be held in Jūrmala, Latvia, 13 - 17 May 2024. International Baltic Earth Secretariat Publication No. 23, 213 pp, May 2024, p.75-76 URL: https://baltic.earth/imperia/md/assets/baltic_earth/baltic_earth/baltic_earth/ibesp_no23_jurmala_conf_fnl.pdf

26) Inna Semenova, **Valeriya Ovcharuk**. The weather patterns favoring flash floods in the South of Ukraine: a case study. Conference Proceedings. 5th Baltic Earth Conference. New Challenges for Baltic Sea Earth System Research. To be held in Jūrmala, Latvia, 13 - 17 May 2024. International Baltic Earth Secretariat Publication No. 23, 213 pp, May 2024 p.48-49. URL: https://baltic.earth/imperia/md/assets/baltic_earth/baltic_earth/baltic_earth/ibesp_no23_jurmala_conf_fnl.pdf

27) Khomenko Inna, Shablii Oleh, **Ovcharuk Valeriya**, Lappalainen Hanna, Mahura Alexander, Stepanenko Sergiy, Riuttanen Laura. Empowering youth for climate action: the Cluvex project' role in building climate resilience and sustainability. *Матеріали науково-практичної конференції, присвяченій Всесвітньому метеорологічному дню «На варті кліматичних дій» та Всесвітньому дню водних ресурсів «Вода для миру» 22-23 березня 2024 року, Київ, Україна. С.90-91. https://doi.org/10.15407/conf_UHMI_CGO_2024.030 URL: https://uhmi.org.ua/conf/conf_UHMI_CGO_2024;*

28) **Лугай Д.В., Кічук Н.С., Кущенко Л.В.** Особливості формування хімічного складу та мінералізації малих річок Українського Придунав'я в межах Одеської області. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Природничо-географічні дослідження рельєфу, клімату та поверхневих вод: сучасний стан та перспективи розвитку»*, 2-4 жовтня 2024 р., Київ, Україна. С. 38-39. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024-materials-of-the-international-scientific-and-practical-conference_min.pdf

29) **Сіваєв Д.В., Шакірманова Ж.Р.** Просторово-часові тенденції максимального тало-дощового стоку річок Українського полісся. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Природничо-географічні дослідження рельєфу, клімату та поверхневих вод: сучасний стан та перспективи розвитку»*, 2-4 жовтня 2024 р., Київ, Україна. С. 50-51. https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024-materials-of-the-international-scientific-and-practical-conference_min.pdf

30) **Шакірманова Ж.Р., Колеснік А.В.** Дослідження максимального стоку паводків теплої і холодної періодів в басейні р. Тиса в межах України. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Природничо-географічні дослідження рельєфу, клімату та поверхневих вод: сучасний стан та перспективи розвитку»* 2-4 жовтня 2024 р., Київ, Україна. С. 61-62. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024-materials-of-the-international-scientific-and-practical-conference_min.pdf

31) **Шакірманова Ж.Р., Лобода Н.С., Овчарук В.А.** Основні підсумки наукової діяльності та виконання планів в рамках науково-дослідної роботи кафедри гідрології суші за 2024 рік. *Матеріали 79-ої звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова*, 27-29 листопада. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. 2024. С. 60-63.

32) **Шакірманова Ж.Р.** Науково-методичні підходи до прогнозування стоку в різні фази водного режиму річок і водойм України. *Матеріали 79-ої звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова*, 27-29 листопада. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. 2024. С.75-78.

33) **Шакірманова Ж.Р., Сіваєв Д.В., Колеснік А.В., Блага А.О.** Просторово-часові узагальнення статистичних характеристик рядів максимального паводкового та мінімального меженого стоку річок України. *Матеріали 79-ої звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників Одеського національного університету імені І.І. Мечникова*, 27-29 листопада. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. 2024. С.93-96.

34) **Шакірманова Ж.Р., Колеснік А.В.** Формування паводкового режиму річок Закарпаття в сучасних кліматичних умовах. Кліматичні зміни та сільське господарство. *Виклики для аграрної науки та освіти* : збірник матеріалів VI Міжнародної наук.-практ. конф., 15 березня. Київ, 2023 р. С. 150-152. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/11481>

35) **Шакірманова Ж.Р., Сіваєв Д.** Вплив змін клімату на формування тало-дошового стоку річок Українського Полісся. Кліматичні зміни та сільське господарство. *Виклики для аграрної науки та освіти*: збірник матеріалів VI Міжнародної наук.-практ. конф., 15 березня. Київ, 2023 р. С. 144-147. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/11507>

36) **Шакірманова, Ж. Р., Шевченко, О. П.** Визначення характеристик максимального стоку весняного водопілля річок басейну Десни та лівобережжя Середнього Дніпра. *XIX Міжнародна науково-практична конференція "Екологічна безпека: проблеми і шляхи вирішення"* (14-15 вересня, Харків, 2023 р.) / УКРНДІЕП.-С.383-389. URL: <http://eprints.library.odetu.edu.ua/id/eprint/12064>

37) **Бут І.В., Куза А.М.** Підземні води Херсонщини: минулі і сучасні проблеми. *Матеріали конференції, присвяченої 80-річчю закладу освіти «Регіональні проблеми гідрометеорології, клімату та екології в умовах дії воєнного стану»* 25 квітня 2024 р. ВСП «Херсонський гідрометеорологічний фаховий коледж Одеського державного екологічного університету», 2024. С.8-11.

38) **Ovcharuk Valeriya.** Analysis of Water Discharge in the Mouths Of Large Ukrainian Rivers Flowing into the Black Sea under Climate Change. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. – С. 58-59. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

39) **Yarov Yaroslav, Grashchenkova Tetiana, Pilipyuk Viktor.** Assessment of the Current State of Some Tributors of the Southern Bug River by Hydrochemical Indicators. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. – С. 86-87. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

40) **Ovcharuk Valeriya, Martyniuk Maksym, Pisariiev Yurii, Stetsyuk Andriy, Tashku Alina, Sryberko Anastasiia.** Citizen-Science Student Project under Gromada Erasmus+: Assessing the Hydrological and Satellite Data on Black Sea Coastal Waters after Kakhovka Dam Destruction. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. – С. 103-104. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

41) **Gopstsiy Maryna, Ovcharuk Valeriya, Pozdnyakov Yurii.** Spatiotemporal Variability of Monthly Runoff at Rivers of the Tisza Sub-Basin under Climate Change. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. – С. 132-133. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

42) **Kichuk Natalia, Kushchenko Liliia.** Climate Services for Sustainable Water Quality Management in the Black Sea Basin. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. – С. 134-135. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

43) **Ovcharuk Valeriya, Kovalenko Mykhailo.** Flood Risks in the Ukrainian Carpathians: The Role of Insurance and Climate Services. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. – С. 146-147. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

44) **Shakirzanova Zhannetta, Sivaiev Denys.** The Impact of Climate Change on the Hydrological Regime of Rivers in The Ukrainian Polissia. *Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА»*, 16-18 квітня. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025. С. 158-159. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jXxm-ECGZBLd6kRG8NTyQkqN6GL-VhQD/view>

45) **Sivaiev D.** FORECASTING ANNUAL ENVIRONMENTAL RISKS OF MAXIMUM RUNOFF OF THE RIVERS IN UKRAINIAN POLISSIA. *Ecology is a priority: All-Ukrainian English-speaking student conference (March 14, 2025, Kharkiv, Ukraine)* / Ed.: N. V. Maksymenko, N. I. Cherkashyna [Electronic resource]. – Kharkiv: V. N. Karazin National University, 2025. – P. 122-125. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/20978>

46) Skorokhod D. SPATIAL AND TEMPORAL DYNAMICS OF WATER BALANCE COMPONENTS IN THE PIVDENNYI BUH RIVER BASIN UNDER CLIMATE CHANGE CONDITIONS. *Ecology is a priority: All-Ukrainian English-speaking student conference (March 14, 2025, Kharkiv, Ukraine)* / Ed.: N. V. Maksymenko, N. I. Cherkashyna [Electronic resource]. – Kharkiv: V. N. Karazin National University, 2025. – P.126-127.

URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/20978>

47) Blaha A., Katanov O. *SHORT-TERM FORECASTS AND ASSESSMENT OF THE THREAT OF LOW WATER ON THE RIVERS OF SOUTHERN UKRAINE. Ecology is a priority: All-Ukrainian English-speaking student conference (March 14, 2025, Kharkiv, Ukraine)* / Ed.: N. V. Maksymenko, N. I. Cherkashyna [Electronic resource]. – Kharkiv: V. N. Karazin National University, 2025. – P. 14-15.

URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/20978>

СВІДОЦТВО ПРО РЕЄСТРАЦІЮ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР - всього більше 50;

за останні 5 років - 13:

за участі керівника школи:

1) **Лобода Н.С.**, Балан Г.К., Гращенкова Т.В., Гриб О.М., Катинська І.В., Куза А.М., Отченаш Н.Д., Пилип'юк В.В., Яров Я.С. Антропогенний вплив на водні об'єкти та шляхи інтегрованого управління ними (остаточний звіт) // Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №№ 119000 від 05.11. 2023.

2) **Лобода Н. С.**, Гриб О. М., Яров Я. С. «Наукові дослідження гідроекологічного режиму і стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки: науково-дослідні роботи з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки (остаточний) Том 1 Гідрологічні обстеження. Узагальнені висновки і рекомендації». Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 112580 від 05.04.2022 р.

3) **Лобода Н. С.**, Балан Г.К., Гращенкова Т. В., Гриб О. М., Катинська І.В., Отченаш Н. Д., Пилип'юк В.В., Яров Я.С. «Антропогенний вплив на водні об'єкти та шляхи інтегрованого управління ними». Етап 4 «Оцінка гідроекологічного стану водних об'єктів згідно Водної Рамкової Директиви 2000/60/ЄС» (проміжний)». Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 113029 від 20.05.2022 р.

4) Хохлов Валерій Миколайович, Козлов Михайло Олексійович, Кушнір Дмитро Валентинович, **Лобода Наталія Степанівна**, Недострелова Лариса Василівна, Серга Едуард Миколайович, Тучковенко Оксана Аркадіївна, Тучковенко Юрій Степанович/ «Зміни клімату та їх вплив на гідрологічний та гідроекологічний режими лиманів північно-західного Причорномор'я (остаточний)»// Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір N 113076 від 30 травня 2022 р.

5) Балан Г. К., Гращенкова Т. В., Гриб О. М., Катинська І. В., **Лобода Н. С.**, Пилип'юк В. В., Яров Я. С. «Антропогенний вплив на водні об'єкти та шляхи інтегрованого управління ними». Етап 3: «Оцінка сучасного гідрологічного, гідрохімічного та гідроекологічного стану водних об'єктів (на базі вітчизняних методик)» (проміжний)» // Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір N 102186 від 29.01.2021 р.

6) **Лобода Н. С.**, Гриб О. М., Яров Я. С. «Науково-дослідні роботи з гідрологічного обстеження стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки» (остаточний)» // Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір N 102952 від 02.03.2021 р.

7) Барсукова Олена Анатоліївна, Божко Людмила Юхимівна, Боровська Галина Олександрівна, ...**Лобода Наталія Степанівна**, Польовий Анатолій Миколайович, ...Семенова Інна Григорівна, Степаненко Сергій Миколайович // «Оцінка впливу змін клімату на поновлювальні та невичерпні природні ресурси України» (остаточний) Частина 1, Частина 2» // Україна. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір N 104650 від 18.05.2021 р.

за участі представників школи:

1) Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір «**Звіт про науково-дослідну роботу «Регіональні наукові дослідження в області гідрологічних розрахунків і прогнозів водного режиму річок і водойм України. Просторово-часовий аналіз гідрометеорологічної і гідрохімічної інформації по окремих регіонах України» (проміжний) № 103604** видане Державним

підприємством «Український інститут інтелектуальної власності» 31.03.2021 р. (автори: Бурлуцька Марія Едуардівна, Гопцій Марина Володимирівна, Гопченко Євген Дмитрович, Докус Ангеліна Олександрівна, Кічук Іван Дмитрович, Кічук Наталія Сергіївна, Кущенко Лілія Вікторівна, Мирза Катерина Леонідівна, Овчарук Валерія Анатоліївна, Погорелова Марина Полікарпівна, Романчук Марина Євгенівна, Тодорова Олена Іванівна, Шакірзанова Жаннетта Рашидівна). <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/8567/>

2) Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір «**Звіт про науково-дослідну роботу «Регіональні наукові дослідження в області гідрологічних розрахунків і прогнозів водного режиму річок і водойм України. Регіональні обґрунтування та узагальнення розрахункових параметрів методів гідрологічного та гідрохімічного режимів річок і водойм окремих регіонів України» (проміжний)» № 112649** видане Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності» 13.04.2022 р. (автори: Бурлуцька Марія Едуардівна, Гопцій Марина Володимирівна, Докус Ангеліна Олександрівна, Кічук Наталія Сергіївна, Кущенко Лілія Вікторівна, Мирза Катерина Леонідівна, Овчарук Валерія Анатоліївна, Погорелова Марина Полікарпівна, Терзі Любов Георгіївна, Тимко Олена Сергіївна, Трушкова Олена Борисівна, Шакірзанова Жаннетта Рашидівна). <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10323/>

3) Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір «**Звіт про науково-дослідну роботу «Комплексний метод ймовірностнопрогностичного моделювання екстремальних гідрологічних явищ на річках Півдня України для забезпечення сталого водокористування в умовах кліматичних змін. Дослідження сучасних умов формування екстремальних гідрологічних явищ на річках півдня України (в межах зони недостатньої водності) та аналітичний огляд сучасних вітчизняних та закордонних досліджень в галузі розрахунків та прогнозів характеристик паводків та межени (проміжний)» № 113292** видане Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності» 14.06.2022 р. (автори: Овчарук Валерія Анатоліївна, Боровська Галина Олександрівна, Вольвач Оксана Василівна, Гончарова Людмила Дмитрівна, Гопцій Марина Володимирівна, Горбачева Людмила Олександрівна, Докус Ангеліна Олександрівна, Кічук Наталія Сергіївна, Козлов Михайло Олександрович, Кущенко Лілія Вікторівна, Лобода Наталія Степанівна, Мостій Анастасія Сергіївна, Польовий Анатолій Миколайович, Прокоф'єв Олег Мирославович, Тимко Олена Сергіївна, Христюк Борис Федорович, Шакірзанова Жаннетта Рашидівна). <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10633/>

4) Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір «**Звіт про науково-дослідну роботу «Регіональні наукові дослідження в області гідрологічних розрахунків і прогнозів водного режиму річок і водойм України (остаточний)» № 120185** видане Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» 29 червня 2023 р. (автори: Шакірзанова Жаннетта Рашидівна, Бурлуцька Марія Едуардівна, Гопцій Марина Володимирівна, Докус Ангеліна Олександрівна, Кічук Наталія Сергіївна, Кущенко Лілія Вікторівна, Мирза Катерина Леонідівна, Овчарук Валерія Анатоліївна, Романчук Марина Євгенівна, Терзі Любов Георгіївна, Тимко Олена Сергіївна); <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/11853/>

5) Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір у «**Звіт про науково-дослідну роботу «Комплексний метод ймовірностно-прогностичного моделювання екстремальних гідрологічних явищ на річках Півдня України для забезпечення сталого водокористування в умовах кліматичних змін» (остаточний)» № 119788** видане Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» 14 червня 2023 р. (автори: Боровська Галина Олександрівна, Вольвач Оксана Василівна, Гончарова Людмила Дмитрівна, Гопцій Марина Володимирівна, Горбачова Людмила Олександрівна, Докус Ангеліна Олександрівна, Кічук Наталія Сергіївна, Кущенко Лілія Вікторівна, Лобода Наталія Степанівна, Овчарук Валерія Анатоліївна, Польовий Анатолій Миколайович, Прокоф'єв Олег Милославович, Тимко Олена Сергіївна, Христюк Борис Федорович, Шакірзанова Жаннетта Рашидівна) <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/11929/>

6) Свідоцтво про реєстрацію авторського права на науковий твір письмового характеру з ілюстраціями «**Звіт про науково-дослідну роботу «Гідрологічний і гідрохімічний режими річок України в сучасних умовах водокористування і зміни клімату. Природні і антропогенні умов формування різного за генетичним походженням стоку річкових водозборів України при його сезонному перерозподілі в умовах кліматичної зміни (проміжний)» № 127156** видане Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» 6 червня 2024 р. (автори: Шакірзанова Жаннетта Рашидівна, Гопцій Марина Володимирівна, Докус Ангеліна

Олександрівна, Кічук Наталія Сергіївна, Кущенко Лілія Вікторівна, Овчарук Валерія Анатоліївна, Терзі Любов Георгіївна, Тимко Олена Сергіївна, Трушкова Олександра Борисівна).
<http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/13233>

8. Підготовлено наукових кадрів у системі вищої освіти: (захищено кандидатських, докторських дисертацій, магістерських робіт)

За час існування наукової школи захищено **15 докторських, 156 кандидатських дисертацій і більше 150 магістерських робіт.**

В останні роки представниками наукової школи захищено:

1) Докторська дисертація на тему: «Максимальний стік весняного водопілля річок України: розрахункові моделі та їх реалізація», Овчарук В.А., науковий консультант Гопченко Є. Д., доктор географічних наук, професор, спеціалізована вчена рада ОДЕКУ Д41.090.01, захист 02.03.2018 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0518U000365/>

2) Кандидатська дисертація на тему «Гідролого – гідрохімічні характеристики та якість вод річок Псел та Ворскла» – 2016 р., Пилип`юк В.В. Науковий керівник д.геогр.н. Лобода Н.С., спеціалізована вчена рада ОДЕКУ Д 41.090.01, спеціальність 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист – 2016. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0416U003663>

3) Кандидатська дисертація на тему: «Максимальний стік паводків теплого періоду на річках Гірського Криму», Тодорова О.І., наук.кер. Овчарук В.А., кандидат географічних наук, доцент, 13.04.2017 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U000897/>

4) Кандидатська дисертація на тему: «Середньорічний стік і його мінливість на річках Закарпаття», Катинська І.В., наук.кер. Гопченко Є. Д., доктор географічних наук, професор, спеціалізована вчена рада ОДЕКУ Д 41.090.01, спеціальність 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 02.11.2017 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U004359>

5) Дисертація доктора філософії «Водний і сольовий режими озера Катлабух за різних умов функціонування водойми», Романова Є., наук.кер. Шакірманова Ж.Р., доктор географічних наук, професор, спеціалізована вчена рада ОДЕКУ ДФ 41.090.003, спеціальність 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 13.10.2020 р. <https://uacademic.info/ua/document/0820U100291>

6) Кандидатська дисертація на тему: «Довгострокове прогнозування характеристик весняного водопілля в басейні р. Південний Буг», Докус А. наук.кер. Шакірманова Ж.Р., доктор географічних наук, професор, спеціалізована вчена рада ОДЕКУ Д 41.090.01, спеціальність 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 03.12.2020 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U102182>

7) Кандидатська дисертація на тему: «Закономірності гідролого-гідрохімічного режиму та формування якості поверхневих вод річки Сіверський Донець на початку ХХІ сторіччя», Смалій О.В., спеціалізована вчена рада ОДЕКУ Д 41.090.01, спеціальність 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія, захист 18.02. 2021 р. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0421U100334>

8) Дисертація доктора філософії на тему: «Повені на річках басейну Вісли в межах України: методика визначення їх характеристик та оцінка ризиків», Мартинюк М.О. Науковий керівник: Овчарук В.А., доктор географічних наук, професор, спецрада Одеського державного екологічного університету, спеціальність 103 «Науки про Землю», захист 23.11.2023 р. <https://uacademic.info/ua/document/0823U101266#!>

9. Проведено конференцій, семінарів, інших заходів (вказати рівень проведеного заходу – міжнародний, український, регіональний, університетський)

Представники школи входили до складу організаційного комітету:

- XXVIII conference of the Danubian countries on hydrological forecasting and hydrological bases of water management, Kyiv, Ukraine, November 6-8, 2019, https://old.uhmi.org.ua/conf/danube_conference_2019/organizing_committee/
- VII Всеукраїнська наукова конференція “Проблеми гідрології, гідрохімії, гідроекології”, присвячена 100-річчю від дня заснування Національної академії наук України (13-14 листопада 2018) https://old.uhmi.org.ua/conf/conf_7_2018/committee_ua/
- Всеукраїнська науково-практична конференція «Річки та лимани Причорномор'я на початку XXI сторіччя м. Одеса, ОДЕКУ, 17-18 жовтня 2019 <https://old.odeku.edu.ua/arhiv-konferentsij-za-2019-rik/>
- VI Всеукраїнський пленер із питань природничих наук (25-26 червня 2022 року, м. Одеса, ОДЕКУ), VII Всеукраїнський пленер з питань природничих наук (23-24 червня 2023 року, м. Одеса, ОДЕКУ) <https://odeku.edu.ua/konferenciyi-seminary/>
- Міжнародна науково-практична конференція «Кліматичне обслуговування: наука та освіта», 22-24 вересня 2021 р. Одеса, Україна, https://odeku.edu.ua/wp-content/uploads/info_international_conference_climate_ua_2021.pdf
- Друга міжнародна науково-практична конференція «Кліматичне обслуговування: наука та освіта», 16-18 квітня 2025 р. Одеса, Україна, <https://cs2025.onu.edu.ua/organising-committee/>

10. Науково-редакційна діяльність: (видано періодичних видань, членство у редколегіях журналів, досвід наукової експертизи у якості експертів)

членство у редколегіях журналів:

- «Український гідрометеорологічний журнал» (д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С. (з 2013 р. по т.ч.); д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А. (з 2018 р. по т.ч.); д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р. (з 2013 р. по т.ч.);

<https://uhmj.org.ua/index.php/journal/about/editorialTeam>

- «Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія» - д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р. (з 2018 р. по 2022 р.)

<https://hydro-chemistry-ecology.knu.ua/>

- Науково-теоретичне видання "Метеорологія. Гідрологія. Моніторинг довкілля" - д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А. (з 2021 р. по т.ч.) <https://journal.uhmi.org.ua/ua/list/>

- Науковий журнал «Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів» - д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А. (з 2021 р. по т.ч.) <https://constructgeo.knu.ua/editorial.html>

досвід наукової експертизи у якості експертів:

- Експерт комісії по розгляду наукових робіт Наукової Ради МОН, секція 09 “Охорона навколишнього середовища” (Лобода Н.С., д-р геогр. наук, проф.) Про затвердження складу Наукової ради Міністерства освіти і науки України, переліку та персонального складу секцій за фаховими напрямками Наказ МОН від 20 червня 2019 року N 859

- Експерт з Ймовірного аналізу безпеки АЕС ПП «Інженерні технології та розробки» - з 1998 по 2024 рік (з 01.09.2021 за сумісництвом) (Лобода Н.С., д-р геогр. наук, проф.)

- Експерт в робочій групі з питань адаптації до зміни клімату у водному секторі проекту «Визначення технологічних потреб в Україні» (Technology Needs Assessment of Ukraine) <https://menr.gov.ua/news/33450.html> (Овчарук В.А., д-р геогр. наук, проф.)

- Експерт комітету 07. Продовольча безпека; сталий розвиток сільського та лісового господарства; морські, приморські ресурси та внутрішні води; біоекономіка, відповідальних за моніторинг виконання рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/69-2021-%D1%80#n2> (Овчарук В.А., д-р геогр. наук, проф.)(Овчарук В.А., д-р геогр. наук, проф.)

- Член експертної групи ЕГ-03 з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом природничих наук
https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/atestatsiyaustanov/2019/04/23/20190415nakazprozatvskl_adekspgrup031publ.pdf (Овчарук В.А., д-р геогр. наук, проф.)
- Член науково-технічної ради Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Наказ Міндовкілля №408 від 16.11.2023. <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-408-vid-12-06-2023/> (Овчарук В.А., д-р геогр. наук, проф.)
- Експерт секції за фаховим напрямом 22 «Науки про Землю» Наукової ради МОН з 2016 р. по т.ч. Наказ МОН №1111 від 12 грудня 2022 року (Шакірманова Ж.Р., д-р геогр. наук, проф.)

11.Представники наукової школи є членами вітчизняних та зарубіжних наукових товариств:

- Українського географічного товариства (кожний представник школи);
- Українського метеорологічного та гідрологічного товариства http://umhs.org.ua/?page_id=125 (кожний представник школи);
- Громадської організації Прогресильні (Лобода Н.С.);
- Українського метеорологічного товариства <http://rgo.informjust.ua/> (Овчарук В.А.);
- International Association of Hydrological Sciences (Овчарук В.А.);
- ICSH-STAHY* <https://iahs.info/Commissions--W-Groups/ICSH-Statistical-Hydrology/ICSH-STAHY-Members.do> (представник України в комісії Овчарук В.А.).

12.Співпраця з науковими установами та ВЗО України:

1) Інститут Екології та Географії Академії наук Молдови, м. Кишинів, Молдова (представник – провідний науковий співробітник Мельнічук О.М.).

2) Нижньодністровський національний природний парк, м. Одеса (представник – Роженко Микола Васильович).

3) Харківський торгівельно-економічний інститут Київського торгівельно-економічного університету, м. Харків (представник – завідувач кафедри туризму та соціальних наук Паньків М.М.).

4) Департамент наук про землю Інституту архітектури і наук про землю Університету СЕТІФ, АНДР, м. Сетіф, Алжир (представник - доц., доктор Ладжелль Махмуд).

5) Договір про надання гідрометеорологічної інформації та інформації про стан довкілля ОДЕКУ з Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського (договір №1 від 21.02.2022 р.).

6) Рамкова угода про співробітництво та обмін між Університетом Абдеррахман Міра Беджаія, Алжир (Ректор проф. Боалем Сайдани) та Одеським державним екологічним університетом (Ректор проф. Степаненко С.М., кафедра гідрології суші та кафедра гідроекології і водних досліджень).

7) Рамкова угода про співробітництво та обмін між Університетом Вільнюса, Литва (Vilnius University designates Prof. Dr. Egidijus Rimkus, Head of the Institute of Geoscience; Prof. Greta Druteikiene, Pro-Rector for Partnership) та Одеським державним екологічним університетом (Ректор проф. Степаненко С.М., кафедра гідрології суші)

13.Міжнародне співробітництво:

Міжнародна діяльність школи спрямована на розвиток зв'язків в області наукових досліджень та науково-методичних розробок в світовій системі освіти. Науковці співпрацюють з такими науково-дослідними та навчальними закладами як:

- Державний університет ім. Акакія Церетелі, Грузія, м. Кутаїсі (<http://www.ksu.edu.ge>);
- Азербайджанська державна нафтова академія (<http://adna.jis.az>);
- Інститут Архітектури і Наук про землю Університету СЕТІФ АНДР (Алжир) (<http://www.univ-bejaia.dz/rectorat/>);
- Інститут Екології і Географії Академії наук Молдови, м. Кишинів (<http://www.ieg.asm.md>);
- Пловдивський аграрний університет, Болгарія, м.Пловдив (<https://uni-plovdiv.bg/>);
- Варненський технічний університет, Болгарія, м.Варна (<http://www2.tu-varna.bg/tu-varna/>);
- Естонський університет наук про життя, "Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології – INTENSE" за програмою Erasmus+;
- Сухумський державний університет, Грузія, м.Тбілісі;

Представники школи постійно беруть участь різноманітних тренінгах в рамках міжнародних проєктів:

- [Competence-Based Approach to Curriculum Development for Climate Education](#), 19 April – 12 May 2021, он-лайн;
- [Adaptation of the Competency Framework for Climate Services to conditions of Ukraine](#), 29 June – 26 August 2021, он-лайн;
- [Digital tools and datasets for climate change education](#), 26 October – 12 November 2021, он-лайн;
- [Developing Learning Courses in Climate Services Considering Needs of Different Users](#), 6 – 10 May 2024, Vila-Seca, Tarragona, Spain;
- [Applying Different Technologies of Blended/Online Learning in Education](#), 30 September – 4 October 2024, Tartu, Estonia;
- [The Cluvex virtual week for moderators](#) (as a Course), 24 Mar 2024-29 Oct 2025.
- [1st Virtual Exchange \(VE\) Week](#), 14-18 October 2024.
- відкритий лекторій професорів докторської школи INTENSE в межах ERASMUS + SUNRISE - SUPPORTING UKRAINE'S NEXT GENERATION OF SCHOLARS: A PROJECT FOR RAISING UNIVERSITY CAPACITY AND IMPROVING DOCTORAL STUDENT EDUCATION, осіння сесія 2025 р. (17 жовтня 2025 р. **Ж.Р. Шакірзанова, лекція на тему«Прогнозування екстремального стоку річок і водойм України в різні фази водного режиму»**).
<https://onu.edu.ua/uk/science/naukovi-shkoly>
<https://www.facebook.com/share/p/1BQ1bUcoQu/>

За останній рік аспірантка Блага А.О. прийняла участь в міжнародних наукових школах молодих науковців таких як, European Science Campus 2024, July 18–31, 2024. Poland, Gdansk; "[FAIRNESS/PannEx Summer school 2024](#) – “Training in micrometeorological measurements and applications”, June 10 – 15, 2024. Hungary, Budapest; Leonardo Cyber Security Training Center, November 4 - 8, Italy, Genoa; DigiEduHack 2024, November 13 – 14 (on-line), December 2-8 (of-line).

Протягом останніх років представники школи прийняли участь у чисельних міжнародних конференціях, зокрема, **безпосередню (очну) участь:**

- International Research-to-Practice Conference on 'Climate Services : Science and Education International, September 22-24, 2021, Odesa, Ukraine

- Union of Geodesy and Geophysics (IUGG) (12-17 JULY 2023, Berlin 2023)
- Panta Rhei Symposium (10-11 July, 2023, Potsdam)
- Conference on Regional Climate ICRC-CORDEX 2023, 25/09/2023 - 29/09/2023 ICTP, Італія
- Fifth Space for Hydrology Workshop Hydrospace 2023, 27 November - 1 December, Lisbon, Portugal
- TOPCOAT Project Workshop, Bucharest, Romania, 28-30 May, 2024
- Conference Goes Greener 2024 June 4 – 10, 2024 Gdańsk, Poland
- CORNELIA Project Workshop, Cologne, Germany, 12th to 13th September 2024
- “Міжнародна конференція зі співробітництва між українськими та китайськими експертами -2024”, 16-23 вересня 2024, м.Харбін, КНР

Он-лайн і заочна участь у конференціях з публікацію статей і тез:

- 3rd Baltic Earth Conference, Jastarnia, Hel Peninsula, Poland, 1-5 June 2020
- Educational Conference “CLIMATE TALKS” 10-11 December 2020 (Kazakhstan)
- Міжнародна науково-практична конференції до 130-річчя від дня народження видатного польського дослідника Полісся Станіслава Малковського та у рамках проведення Водного форуму до 105-річчя Національного університету водного господарства та природокористування;
- XXIX Conference of the Danubian Countries, September 6-8, 2021, Brno, the Czech Republic.
- INTENSE Open Science Conference: Online/Tartu, Estonia, 5-7 October 2021
- Virtual 4th Hydrospace-GEOGloWS 2021 (7-11 June 2021)
- The Eastern Mediterranean & Middle East – Climate Atmosphere Research Center WORKSHOP (11 & 12 October 2021)
- CALMet XIV Conference 27 September- 1October 2021
- 3rd International Conference on Snow Hydrology, 1-4 Feb 2022 Grenoble (France)
- EGU General Assembly 2022, Vienna, Austria & Online | 23–27 May 2022.
- 5th Baltic Earth Conference. New Challenges for Baltic Sea Earth System Research. To be held in Jūrmala, Latvia, 13 - 17 May 2024.
- XIX міжнародна науково-практична конференція «Екологічна безпека: проблеми і шляхи вирішення», 14-15 вересня. Харків, 2023.
- XV міжнародна науково-технічна конференція «Проблеми екології та енергозбереження», 21-22 вересня. Миколаїв, 2023.
- Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти : VI Міжнародна наук.-практ. конф., 15 березня. Київ, 2023 р.
- International Conference of Young Professionals “GeoTerrace-2023” 2-4 October 2023, Lviv, Ukraine
- EGU General Assembly 2024, Vienna, Austria & Online | 14–19 April 2024
- Міжнародна науково-практична конференція: Природничогоеографічні дослідження рельєфу, клімату та поверхневих вод: сучасний стан та перспективи розвитку (до 75-річчя кафедр КНУТШ: землезнавства та геоморфології; метеорології та кліматології; гідрології та, 2-4 жовтня, Київ, Україна. 2024.
- Друга міжнародна науково-практична конференція «КЛІМАТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ: НАУКА І ОСВІТА», 16-18 квітня. Одеса, Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025.
- Ecology is a priority: All-Ukrainian English-speaking student conference (March 14, 2025, Kharkiv, Ukraine), V. N. Karazin National University, 2025.
- Міжнародна науково-практичної конференції «Кліматичні зміни та сталий розвиток сільського господарства». 19 вересня 2025 року. Одеса, Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2025.
- Міжнародна наукова конференція «Гідрометеорологія і кліматичні виклики: наука,

інновації і практика для сталого майбутнього», 18-20 листопада 2025 року. Український гідрометеорологічний інститут Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної академії наук України, м. Київ.

14. Нагороди, премії, почесні звання представників наукової школи:

1) Почесний знак Петра Могили “За розвиток вищої освіти” МОН України, посвідчення 551 (15.05.2007) (**Лобода Н.С.**);

2) Медаль Ради Ректорів ВНЗ Одеського регіону “За досягнення в науці”, 2017 (**Лобода Н.С.**);

3) Почесна грамота **Лободі Наталії Степанівни** за плідні наукові здобутки, вагомій особисті заслуги в розвитку вітчизняної науки, багатогранну дослідницьку діяльність, високий професіоналізм та з нагоди Дня науки, 2016 р.

4) Почесна грамота **Лободі Наталії Степанівни** завідувачу кафедри гідроекології та водних досліджень ОДЕКУ за багаторічну сумлінну працю, вагомий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та плідну науково-педагогічну діяльність. МОН України. Міністр Л.М.Гриневич, 2018 р., Почесна грамота ГМ ЧАМ (2025 р.).

5) **Овчарук В.А.** - Почесна грамота Держводгоспу України (2007р.), Почесна грамота Управління освіти і наукової діяльності облдержадміністрації (2007, 2009, 20015рр.), Почесна грамота ГМ ЧАМ (2007,2015 рр.), та Почесна грамота МОН України (2018 р.). Почесною відзнакою Одеського міського голови «Подяка» від 16.05.2018 р., Почесний випускник Одеського державного екологічного університету, (2021р.), Почесна грамота Департаменту освіти та науки Одеської міської ради (2025 р.), Почесна грамота Українського гідрометеорологічного центру ДСНС України (2025 р.), Подяка Одеської обласної ради (2025р.).

15. Інша довідкова інформація

Історія розвитку та основні досягнення гідрологічної науки в рамках *Одеської наукової школи теоретичної та прикладної гідрології* відбувалися протягом майже сторічного періоду на базі **кафедр гідрології суші і гідроекології та водних досліджень**, які об’єдналися у вересні 2024 року в **кафедру гідрології суші ОНУ** імені І. І. Мечникова.

Кафедра гідрології суші була заснована у **1932 році** в Харківському інженерному гідрометеорологічному інституті. У той час розвиток гідрологічної науки та кафедри відбувався такими видатними вченими-викладачами як К.К. Кисильов, А.М. Басін, викладачами Харківського університету Я.Т. Неньком, М.П. Чеботарьовим та інші. Це були спеціалісти, які велику увагу приділяли вихованню інженерів гідрологів.

На кафедрі починав свою наукову діяльність молодий вчений-аспірант Г.П. Калінін, в подальшому професор, член-кореспондент АН СРСР.

Бєфані Анатолій
Миколайович

Впродовж **1946-1987 рр.** завідувачем кафедрою гідрології суші Одеського гідрометеорологічного інституту був доктор технічних наук, професор *Анатолій Миколайович Бєфані*. Починаючи з **1946 р.**, головні зусилля проф. А.М. Бєфані були спрямовані на формування одеської школи теоретичної та прикладної гідрології. Основні науково-методичні питання в галузі гідрології суші – вчення про поверхневий стік – розроблені та опубліковані вченим у 1949 році. Під науковим керівництвом професора А.М. Бєфані підготовлено та захищено більше ніж **100 дисертацій**, **11** з яких – докторські.

З 1987 по 2017 рр. кафедру очолював доктор географічних наук, професор, академік АН ВШ України Є.Д. Гопченко. Під його науковим керівництвом успішно захищено 41 кандидатських та 3 докторських дисертацій аспірантами і здобувачами з України і зарубіжних держав, а також опубліковано понад 470 наукових статей. Значна частина наукових розробок професора Є.Д. Гопченка знайшла своє використання при здійсненні водогосподарчих проектів на півдні України, при підготовці нового нормативного документу Державні будівельні норми «Визначення розрахункових гідрологічних характеристик» ДБН В.2.4-8:2014.

Гопченко Євген
Дмитрович

Визнанням досягнень професорів А.М. Бефані та Є.Д. Гопченко в області науки стало оформлення *Одеської наукової школи теоретичної та прикладної гідрології*.

Шакірзанова Жаннетта
Рашидівна

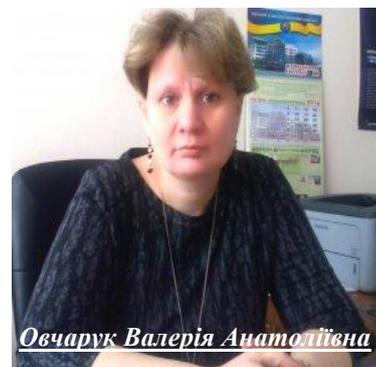
З вересня 2017 р. прийняла керівництво випускаючою кафедрою гідрології суші доктор географічних наук, професор **Ж.Р.Шакірзанова** – спеціаліст в області гідрологічних прогнозів характеристик водного режиму річок України. Досвід науково-методичної роботи Ж.Р. Шакірзанової пов'язаний з розробкою та успішним викладанням лекційні курсів з питань управління водними ресурсами – при гідрологічному забезпеченні споживачів нормативною та прогностичною інформацією у різних фазах водності річок, спецрозділів із застосуванням сучасних математичних моделей у гідрологічних прогнозах. Має 13 навчальних посібників (два з них два *Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальні посібники для студентів вищих навчальних закладів*), більше тридцяти робіт навчально-методичного характеру. Успішно здійснює керівництво магістерськими та аспірантськими роботами. У 2020 р. під керівництвом Ж.Р.Шакірзанової захищено кандидатську дисертацію на тему: «Довгострокове прогнозування характеристик весняного водопілля в басейні р.Південний Буг», автор Докус А.О. (захист відбувся 04 грудня 2020 р.) та дисертація доктора філософії на тему: «Водний і сольовий режими озера Катлабух за різних умов функціонування водойми», автор Романова Є.О. (захист відбувся 13 жовтня 2020 р.).

Наукова діяльність Ж.Р. Шакірзанової пов'язана з підготовкою більш ніж 170 наукових публікацій (у т.ч. 12 наукових монографічних видань, у тому числі дві закордонні), участі в якості співвиконавця, відповідального виконавця і керівника науково-дослідних тем ОДЕКУ (отримано 20 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір). Член редколегії наукових періодичних видань «Український гідрометеорологічний журнал» (з 2015 р.); «Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія» (з 2018 р.). Ж.Р. Шакірзанова є гарантом освітньої програми «Гідрологія і комплексне використання водних ресурсів» спеціальності 103 «Науки про Землю», рівень вищої освіти «магістр».

З червня 2024 року кафедру гідрології суші очолює доктор географічних наук, професор, гарант освітньої програми «Гідрометеорологія» спеціальності 103 «Науки про Землю» (бакалаврський рівень) – **Овчарук В.А.**

Наукова діяльність проф. Овчарук В. А. пов'язана з розробкою моделей гідрологічних розрахунків максимального стоку паводків та водопіль, а також дослідженням мінімального стоку річок у контексті зміни клімату.

Під керівництвом Овчарук В.А. підготовлені та успішно захищені такі кандидатські дисертації: «Розрахункові характеристики весняного водопілля в басейні річки Дністер», 2015 р. (автор Траскова Аліна Василівна), «Максимальний стік паводків теплого періоду на річках Гірського Криму», 2017р.

Овчарук Валерія Анатоліївна

(автор Тодорова Олена Іванівна), «Повені на річках басейну Вісли в межах України: методика визначення їх характеристик та оцінка ризиків», 2023 р. (автор Мартинюк Максим Олегович).

Автор понад 250 наукових та науково-методичних праць, серед яких 21 стаття у Scopus, 14 – у Web of Science та 11 монографій (одноосібна та у співавторстві). Співавтор нормативного документа ДБН В.2.4-8:2014 «Визначення розрахункових гідрологічних характеристик» та 22 свідоцтв про авторське право.

Активний учасник і керівник міжнародних проєктів, зокрема INTENSE, ClimEd, CORNELIA, CLUVEX. З 2025 року – керівник Erasmus+ проєкту SUNRISE.

Валерія Анатоліївна є експертом у міжнародних і національних робочих групах:

- Адаптація до зміни клімату у водному секторі (Technology Needs Assessment of Ukraine),
- Моніторинг виконання програми «Горизонт 2020» (Комітет 07),
- Експертна група ЕГ-03 з оцінювання діяльності наукових установ у сфері природничих наук.

Кафедра водних досліджень була створена у складі гідрологічного факультету Одеського гідрометеорологічного інституту (ОГМІ) у 1947р., одразу після переїзду ОГМІ з евакуації до м. Одеси. У другій половині ХХ ст. колектив кафедри проводив багато наукових натурних досліджень, присвячених розробці загальних принципів досліджень морфології в гідравліці поверхневих і підземних вод, в гідрології і водному господарстві. У 1970-1980 рр. кафедрою проводилась велика науково-дослідна робота по проблемах замулення водосховищ і ставків Молдавської РСР, замулення Головного Каховського Магістрального каналу (ГКМК) біля м. Каховка, таруванню ГКМК і його розподільної системи. З 1969 року назва кафедри була розширена: “кафедра водних досліджень, гідравліки і геодезії”, що свідчило про широкий спектр досліджень, які проводилися та викладалися колективом кафедри. У роки становлення комп'ютеризації **проф. Іваненком О.В.** було упроваджено в роботу гідрометслужби України автоматизовану систему підготовки гідрологічних щорічників, нової автоматизованої системи по обчисленню стоку хімічних речовин в створах річок та інше. На початку ХХІ ст. відбулось зростання уваги суспільства до вирішення задач охорони, збереження та відновлення природних ресурсів в умовах змін клімату та значного антропогенного навантаження, з 1998 р. кафедра розпочала підготовку студентів за спеціалізацією “гідроекологія” (спеціальність “екологія та охорона навколишнього середовища”). Фундаментом теоретичних та практичних досліджень кафедри стає екогідрологія, яка визначає зв'язок між гідрологічним циклом та водними екосистемами. Саме у цей період кафедра отримала сучасну назву: “кафедра гідроекології та водних досліджень”. У відповідності із новим напрямом досліджень кафедра увійшла до складу екологічного факультету (2000р.), у подальшому реорганізованого у природоохоронний (2006р.). У 2002 – 2008 рр. на кафедрі проводилася підготовка студентів зі спеціалізації «екологія рибного господарства», у 2006 – 2008 рр. – зі спеціальності «водні біоресурси».

Робота кафедри включає до себе комплексне дослідження і діагностику сучасного екологічного стану водних об'єктів, теоретичного обґрунтування шляхів його покращення. Прогнозування можливого екологічного режиму водних об'єктів у заданих кліматичних умовах та рівнях антропогенного навантаження має допомогти суб'єктам господарства країни правильно спланувати свої дії, пов'язані з використанням водних об'єктів для водовідведення та водопостачання, промисловості, сільського господарства, судноплавства, риборозведення, рекреаційних потреб тощо. Кінцевою метою є установлення екологічного стану поверхневих та підземних вод, виявлення головних чинників його погіршення та розроблення шляхів щодо їх відновлення або відтворення.

За час існування кафедри її завідувачами були доктори географічних наук, професора **Бурлай Іван Федорович** (1947-1971рр.), **Іваненко Олександр Григорович** (1972 – 2008 рр.), з 2009 р. до періоду об'єднання кафедр у 2024 р. завідувачем кафедри була **Лобода Наталя Степанівна**, доктор географічних наук, професор, яка присвятила свої роботи розвитку наукових напрямів «антропогенна гідрологія» та «екогідрологія». Загальна кількість

монографій Н.С.Лободи становить 15, з них одна одноосібна, а 14 у співавторстві з колективом авторів, одна монографія опублікована у наукометричній базі Scopus; підручник 1, посібників – 4, кількість статей у базі SCOPUS – 23, Web of Science – 10. Наталія Степанівна підготувала 12 кандидатів географічних наук, має більше 400 опублікованих наукових праць. Нагороджена почесним знаком Петра Могили «За розвиток вищої освіти» МОН України та медаллю «За досягнення в науці» Ради ректорів вищих навчальних закладів Одеського регіону. Почесний професор університету.

Значний внесок у розвиток наукової і педагогічної роботи кафедри зробили: доценти Молдованов А.І., Попова І.А., Цимарна Н. О., старші викладачі: Бачманов А.П., Сауленко О. Є., Краснова Т.А., П'ятак М.І., Сааджан З.А., Позднякова В.Б., асистенти: Ключарева В.С., Бойчук Г.С., Горобець Л.Ф., Болдишева Н. І. Плідно працювали на кафедрі: кандидати географічних наук, доценти Краснощек А. Я. (1983-1998рр.), Гладких І. І. (1988-1990рр.), Чернов М.І., (1972-2006рр.); Швєбс О. Г. (1994-2008рр.); Колодєєв Є. І. (1974-2011рр.); Белов В. В. (1990-2015 рр.); Захарова М. В. (2005 – 2015 рр.), Даус М.Є. (1989-2004, 2008-2018рр.), старший викладач Селезньова Л.В. (1992-2015), інженери та зав. лабораторіями Захарова Т.В., Лохвицька Л.М., Чекамова Л.М. та інші.

Наукова діяльність кафедри гідрології суші

Протягом тривалого періоду на кафедрі гідрології суші виконувались *науково-дослідні розробки*, а саме:

- Розрахунки та прогнози характеристик максимального стоку рівнинних річок України;
- Економіко-екологічні оцінки проектів великих українських водосховищ;
- Наукове обґрунтування змін відміток для реконструкції захисних споруд на р. Дунай з урахуванням проходження паводків в здовж українського берега;
- Розрахункові характеристики гідрологічного режиму річок України;
- Оцінка випаровування з Каховського водосховища;
- Математичне моделювання процесів замулення підвідних каналів-ковшів до шлюзів-регуляторів на Придунайських озерах;
- Розробка методики довгострокових прогнозів характеристик весняного водопілля на річках Півдня України;
- Розробка теоретичної моделі формування катастрофічних водопіль на території України в умовах глобальних змін клімату;
- Просторове довгострокове прогнозування максимального стоку весняного водопілля в басейні Середнього Дніпра за умов сучасних кліматичних змін;
- Моделювання екстремальних гідрологічних явищ (паводків та посух) на території гірських регіонів України в умовах сучасних змін клімату;
- Науково-методична база для встановлення розрахункових характеристик весняного водопілля в басейні Дніпра в умовах мінливості клімату;
- Регіональні наукові дослідження в області гідрологічних розрахунків і прогнозів водного режиму річок і водойм України.
- Комплексний метод ймовірностно-прогностичного моделювання екстремальних гідрологічних явищ на річках Півдня України для забезпечення сталого водокористування в умовах кліматичних змін;
- Гідрологічний і гідрохімічний режими річок України в сучасних умовах водокористування і зміни клімату.
- Математичне моделювання гідроекологічного стану водних об'єктів України.
- Стан гідрографічної мережі річки Великий Куяльник в умовах водогосподарських перетворень в її басейні».
- Оцінка і розрахунок гідравліко-морфометричних характеристик водообміну в системі «Тилігульський лиман – Чорне море» для розробки рекомендацій по збереженню природних ресурсів лиману.

- Оцінка водообміну в системі «русло-пойма-лиман» для розробки рекомендацій по заходах екологічного оздоровлення гирлової ділянки р.Дністр за рахунок згінно-нагінних явищ і біомеліоративних функцій плавнів.
- Проведення гідроекологічної оцінки і розробка науково-обґрунтованих заходів по регулюванню стоку і розчищення русел річок Довбока і Кубанка.
- Посушливість клімату і результат його впливу на гідрологічний і гідроекологічний стан водних об'єктів України».
- Оцінка і прогноз наслідків антропогенного впливу на водні ресурси річок України.
- Оцінка впливу екстремальних атмосферних явищ на окремі галузі економіки в умовах зміни клімату.
- Гідроекологічний стан річок та водойм України в умовах антропогенного впливу.
- Антропогенний вплив на водні об'єкти та шляхи інтегрованого управління ними.

На кафедрі виконувалися також НДР, що направлені на вирішення *актуальних проблем закритих лиманів північно-західного Причорномор'я та озер Придунайського регіону* (автори – Є.Д. Гопченко, д-р геогр. наук, професор, Н.С.Лобода, д-р геогр. наук, професор, Шакірзанова Ж.Р., д-р геогр. наук, професор):

- Оцінка наповнення Хаджибейського лиману поверхневими водами та довгострокове прогнозування його стану у весняний період року;
- Оцінка багаторічних змін складових водного балансу Куяльницького лиману для розробки рекомендацій по збереженню його природних ресурсів;
- Стан гідрографічної мережі річки Великий Куяльник в умовах водогосподарських перетворень на її водозбірному басейні;
- Водний баланс Хаджибейського лиману за різних умов його існування;
- Оцінка гідроекологічного стану верхньої частини Хаджибейського лиману від с. Егоровка до с. Алтестово і розробка рекомендацій по поліпшенню водного режиму і відновлення її біологічних ресурсів;
- Оцінка можливого альтернативного наповнення Куяльницького лиману водами Чорного моря, річки Дністер і інших лиманів і водних об'єктів;
- Оцінка можливих змін гідроекологічного режиму Куяльницького лиману під впливом глобальних кліматичних змін
- Наукові дослідження гідроекологічного режиму і стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки.

Наукові напрацювання викладачів кафедри гідрології суші частково використані в науково-дослідній роботі “Підготовка до видання серії монографій “Ресурси поверхневих вод України” по басейнах головних річок України”, т. 3, «Басейн Південного Бугу. Річки Причорномор'я» (робота виконувалася в Українському гідрометеорологічному інституті (м. Київ) протягом 2013 р.).

Викладачі кафедр приймали участь у сумісній розробці Молдавського національного стандарту “Determined characteristic color and turbidity indices for surface waters of the Republic of Moldova”/CPD.01.05-2012/Chisinau, 2012, pag. 72-80 (автори – проф. Є.Д. Гопченко, д-р геогр. наук, професор, Н.С. Лобода, д-р геогр. наук, професор).

Напрацювання науковців кафедри по розрахунках характеристик річкового стоку включені до нової редакції державних будівельних норм України «Визначення розрахункових гідрологічних характеристик» ДБН В.2.4-8:2014 у розділі «Максимальний стік весняної повені і дощових паводків» (Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій», 2013 р.) (автори – проф. Є.Д. Гопченко, проф. В.А.Овчарук).

ДБН В.2.4-8:2014 затверджений Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 02.07.2014 №185 (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України №353 від 17.12.2014 р., №149 від 30.06.2015 р.).

Колектив кафедри гідрології суші приймав участь у Міжнародному дослідницькому проєкті «Комплексне управління водними ресурсами та прибережною зоною в Європейських лагунах за умов змін клімату» (“Integrated water resources and coastal zone management in European lagoons in the context of climate change – LAGOONS”, 2012-2014pp.; у проєктах на замовлення МОН (Міністерство Освіти та Науки): «Вразливість та адаптація галузей економіки України до змін клімату», «Оцінка кліматичних ризиків для галузей економіки України в умовах глобальних змін клімату», «Комплексне управління водними ресурсами Тилігульського лиману та його гідроекологічним станом в умовах антропогенного впливу і кліматичних змін»; «Комплексне управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману та його гідроекологічним станом в умовах господарської діяльності і кліматичних змін»; «Оцінка впливу змін клімату на поновлювані та невичерпні природні ресурси України»; «Зміни клімату та їх вплив на гідрологічний та гідроекологічний режими лиманів північно-західного Причорномор'я» та інші.

Значна кількість науково-дослідних робіт виконувалася щорічно викладачами кафедри на замовлення установ та господарських організацій Одеської області, таких як Одеське обласне управління водними ресурсами, ДРПВІ «Укрпівдендінпроводгосп», Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, Національний природний парк «Нижньодністровський», Біляївська й Ізмаїльська районні державні адміністрації та інші. З 2016 року на базі кафедри проводилися «Науково-дослідні роботи з обстеження русла річки Великий Куяльник» (Договір з Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації). Члени кафедри приймали активну участь у підготовці «Регіональної програми розвитку водного господарства Одеської області», а також «Регіональної програми збереження та відновлення водних ресурсів Куяльницького лиману 2019-2023рр.». Госпдоговірні наукові роботи часто супроводжуються експедиціями (організатором та керівником яких був доц. Гриб О.М. за участю викладачів Ярова Я.С., Пилипока В.В., зав. гідроекологічною навчально-науковою лабораторією на р. Дністер в с. Маяки Тернового П.А.). До експедиційних досліджень залучаються студенти, починаючи з перших курсів бакалавріату.

перевищує 30.

Викладачі, здобувачі першого (бакалаври), другого (магістри), третього (аспіранти) рівнів вищої освіти кафедри гідрології суші приймають активну участь в щорічних наукових конференціях університету, Міжнародних і Всеукраїнських науково-практичних і науково-методичних конференціях, семінарах, в роботі наукових конференцій та нарад Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС України та НАН

Кафедрою гідрології суші за результатами науково-дослідної роботи отримані свідоцтва про реєстрацію авторського права на науковий твір письмового характеру з ілюстраціями (взагалі 28 свідоцтв у співавторстві виконавців, зокрема 8 з них за останні п'ять років), видані Державною організацією «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій». Кількість авторських свідоцтв, отриманих колективом кафедри гідроекології та водних досліджень в результаті проведення наукових досліджень

України, Українського гідрометцентру ДСНС України, Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, гідрометеорологічних та гідроекологічних з'їздів України, публікуються у вітчизняних та міжнародних виданнях на базі Scopus та WOS.

Викладачами кафедри в різні роки опубліковано підручники, навчальні посібники, декілька десятків регіональних монографічних видань.

Кожного року викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації в профільних організаціях України. Так, у 2024 р. більшість викладачів кафедри пройшли підвищення кваліфікації в Гідрометцентрі Чорного та Азовського морів (проф. Овчарук В.А., проф. Шакірманова Ж.Р., проф. Лобода Н.С., доц. Бурлуцька М.Е., доц. Отченаш Н.Д.) та Басейновому управлінні водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю (доц. Кічук Н.С., ст.викл. Кущенко Л.В.).

Науково-дослідна робота здобувачів першого (бакалаврів), другого (магістрів), третього (аспірантів) рівнів вищої освіти розглядається як складова частина навчального процесу та важливий елемент самостійної роботи. Вона здійснюється, головним чином, у формі доповідей, які здобувачі готують під керівництвом викладачів кафедри. При кафедрі діють студентській науковий гурток і студентський науковий семінар. Щорічно проводяться наукові студентські конференції, конференції молодих вчених та студентські олімпіади.

Щорічно здобувачі першого (бакалаври), другого (магістри) рівнів вищої освіти кафедри приймають участь в Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за напрямками «Науки про Землю (Гідрометеорологія)», «Географія», «Цивільна оборона та пожежна безпека», а з 2021 р. й «Раціональне природокористування та екологічна безпека». Під керівництвом викладачів кафедри бакалаври та магістри неодноразово займали перші місця на Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт.

Кафедра приділяє багато уваги підготовці аспірантів (докторів філософії), що активно беруть участь у тематичних дослідженнях кафедри. Кожного року на кафедрі навчаються 2-5 аспірантів. Наукове керівництво аспірантами зі складу кафедри здійснюють проф. Лобода Н.С., проф. Овчарук В.А., проф. Шакірманова Ж.Р., доц. Кічук Н.С. Аспіранти є активними учасниками науково-дослідної роботи на кафедрі.

На кафедрі постійно діє науковий-методичний семінар для науково-педагогічних працівників та навчально-допоміжного складу, що дає можливість підвищення кваліфікації співробітників за методичною, навчальною та науковою видами робіт. Тематика семінарів різноманітна і направлена на:

- попередній розгляд дисертаційних робіт, які підготовлені на кафедрі;
- відвідування та обговорення лекцій іноземних колег, в он-лайн оф-лайн форматі;
- обговорення методів дистанційного контролю та дистанційного навчання студентів

на базі системи Moodle.

Кафедра гідрології суші приймає участь у післядипломній освіті фахівців-гідрологів ДСНС України на базі Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів. У 2017-2019 рр. та 2020-2021 н.р. проведені курси підвищення кваліфікації на базі кафедри гідрології суші спеціалістів Гідрометслужби України, а також планується їх проведення у подальші роки. Створено електронний навчальний курс курсів підвищення кваліфікації на англійській та українській мовах на базі системи Moodle, що дозволить проводити курси у дистанційному режимі.

Ведеться робота кафедри гідрології суші спільно з Центром перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів по діяльності консультативного центру для перепідготовки фахівців-гідрологів (інженери гідрологи, гідропрогнозисти, гідроекологи, спеціалісти по водному господарству, гідрохіміки). У процесі навчання розглядаються наступні теми:

- *Науково-теоретичні й практичні напрацювання в галузі дослідження зміни характеристик водного режиму річок в умовах зміни клімату – Модель «Клімат – Стік».*
Викладач: д-р геогр. наук, проф. Лобода Н.С.

- *Інженерні обґрунтування розрахункових характеристик максимального стоку річок в періоди проходження паводків і водопіль рідкої ймовірності перевищення.* Викладач: д-р геогр. наук, проф. Овчарук В.А.

- *Прогнозування найвищих витрат та рівнів води річок і водойм в період формування весняного водопілля в умовах наявності і відсутності даних гідрологічних спостережень. Автоматизація процесу оперативного прогнозування при використанні комп'ютерних комплексів.* Викладач: д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р.

- *Методичні основи та практичні прийоми розрахунків водних і сольових балансів водойм.* Викладач: д-р геогр. наук, проф. Шакірманова Ж.Р.

- *Оцінка та прогнозування змін хімічного складу та якості природних вод.* Викладач: канд. геогр. наук, доц. Кічук Н.С.

Наукові здобутки Одеської школи теоретичної та прикладної гідрології мають велике теоретичне і практичне значення, знайшли відбиток в чисельних монографіях, статтях, довідниках, методичних рекомендаціях з гідрологічних розрахунків і прогнозування річкового стоку, у підручниках з інженерної гідрології, апробовані на конференціях різного рівня. Сьогоднішній етап інтеграції наукової школи в міжнародний науково-освітній простір характеризується налагодженням наукових зв'язків із університетськими центрами багатьох країн, участю у розробці і впровадженні програм по міжнародному і регіональному науковому та освітньому співробітництву.

01.11.2025 р.

Керівник наукової школи

д-р геогр.наук, професор Н.С. Лобода